

शिक्षण प्रभावक मंडळाचे

स्व. तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

४४३२०१ फोन : २४०६४-२४२०७५
www.spmtmchikhali.ac.in
email - spmtmchikhli@gmail.com

महाविद्यालयाचे उपक्रम

स्नेहसंमेलन

स्नेहसंमेलन

स्नेहसंमेलन

स्नेहसंमेलन

स्नेहसंमेलन

स्नेहसंमेलन

स्नेहसंमेलन

स्नेहसंमेलन

स्नेहसंमेलन

वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा

वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा

दहिहंडी

योगा डे

जयंती उत्सव

अंतरमहाविद्यालय स्पर्धा

महाविद्यालय गौरव

निवड - यशवंतांचे अभिनंदन!

आचार्य पदवी प्राप्त

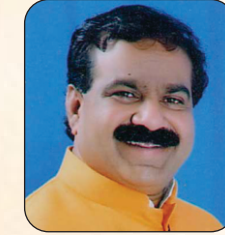

प्रा. डॉ. उत्हास विजय ब्रह्मो

प्रा. डॉ. प्रदिप बारड

आंतरराष्ट्रीय संशोधक
AD Scientific Index 2025
MUCLA National Excellence
Librarian Award 2024

प्रा. डॉ. प्रफुल्ल गवई
गुणीजन राष्ट्रीय पुरस्कार

प्रा. डॉ. विजय वाकोडे
आर्थिक सल्लागार, न.प.चिखली

इतिहास संशोधन
केंद्रातून आचार्य पदवी प्राप्त विद्यार्थी

प्रा. डॉ. विजय सुखदेव निमजे
(मार्गदर्शक : डॉ. सुरेश संतराम माळशिखरे)

क्रीडा विभाग

सुरेश विजय गवई
आंतरमहाविद्यालयीन
बॉक्सिंग स्पर्धेत कांस्य पदक

पूनम संजय देशमुख
आंतरमहाविद्यालयीन
अॅथलेटिक स्पर्धेत कांस्य पदक

नॅक समिती स्वागत

नॅक समिती स्वागत

नॅक समिती स्वागत

पदवी प्रदान समारंभ

पदवी प्रदान समारंभ

पदवी प्रदान समारंभ

एन.एस.एस.शिबीर प्रसंगी

एन.एस.एस.शिबीर प्रसंगी

एन.एस.एस.शिबीर प्रसंगी

जॅपनिज कंपनीची नोकर भरती

जॅपनिज कंपनीची नोकर भरती

जॅपनिज कंपनीची नोकर भरती

महाराष्ट्र राज्य सांस्कृतिक विभाग तर्फे स्त्रीभूषण हत्या जनजागृती बदल सम्मान

दीपोत्सव

स्नेहसंमेलन

राष्ट्रीय पुरस्कार

वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा अभियान

वैकप्रशिक्षण

शिक्षण प्रसारक मंडळ, चिखली कार्यकारी मंडळ

मा.श्री.रामकृष्णदादा शेते
अध्यक्ष

मा.श्री.नागोराव बाहेकर
उपाध्यक्ष

मा.श्री.प्रेमराजजी भाला
सचिव

मा.श्री.कैलासराव शेते
सहसचिव

मा.अॅड.विजयजी कोठारी
कोषाध्यक्ष

मा.श्री.सतीशजी गुप्त
संचालक

मा.श्री. रामदासजी निमावत
संचालक

मा.श्री.अरुणजी लाहोटी
संचालक

मा.श्री.सहदेवराव सुरडकर
संचालक

मा.श्री.अरविंदजी शिंगणे
संचालक

मा.श्री.संतोषजी खबुतरे
संचालक

॥ विद्या परं दैवतम् ॥

शिक्षण प्रसारक मंडळाचे...

स्व.तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली. जि. बुलडाणा

विद्या

वार्षिकांक - २०२४-२५

मुख्य संपादक

प्राचार्य डॉ. सुभाष झा. गव्हाणे

कार्यकारी संपादक

प्रा. डॉ. प्रदिप हिं. बारड
ग्रंथालय विभाग प्रमुख तथा सहयोगी प्राध्यापक

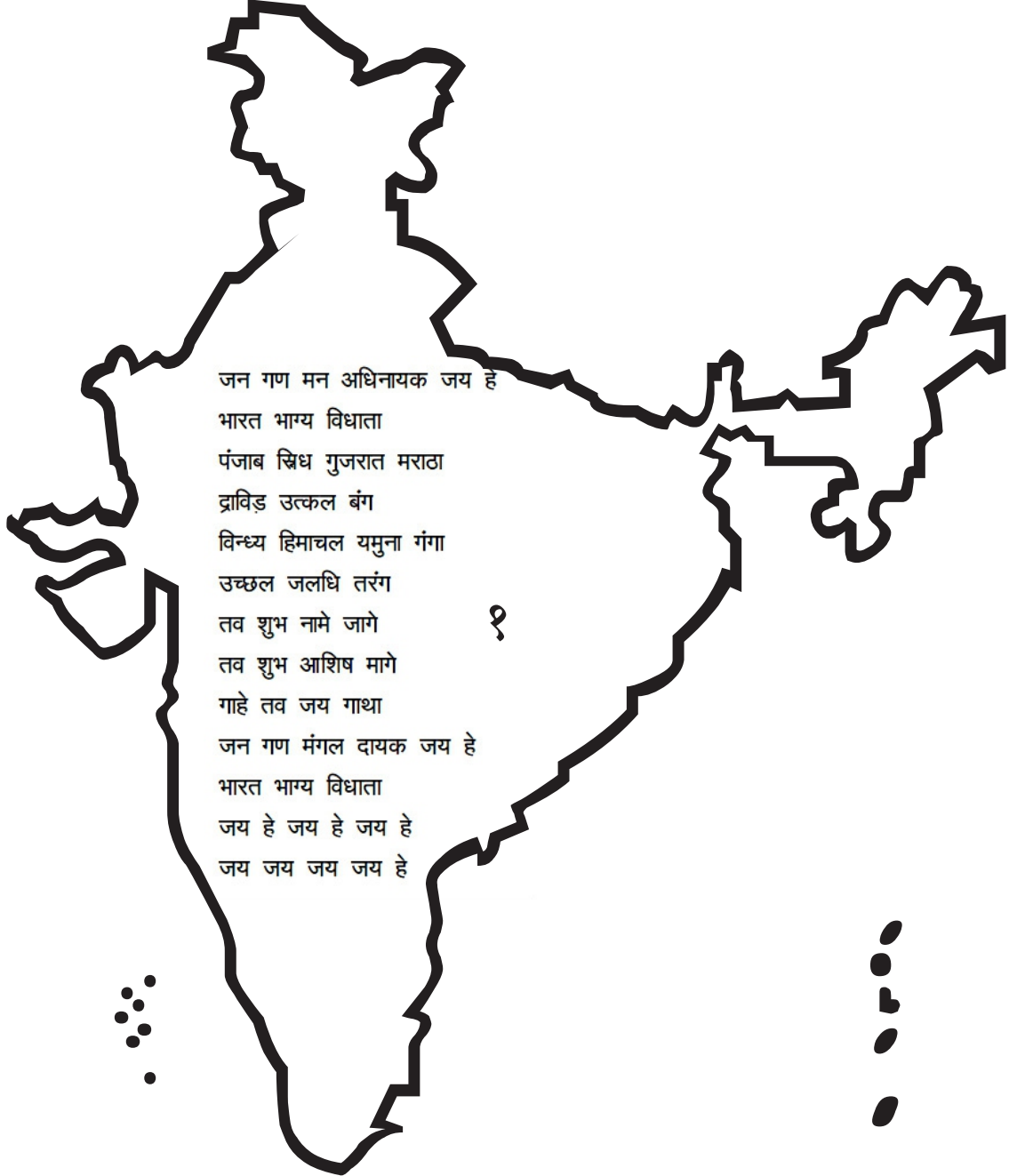

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

०१

विद्या २०२४-२५

राष्ट्रगीत

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

०२

विद्या २०२४-२५

भारताचे संविधान

प्रास्ताविका

आम्ही, भारताचे लोक, भारताचे एक सार्वभौम
समाजवादी धर्मनिरपेक्ष लोकशाही गणराज्य घडवण्याचा
व त्याच्या सर्व नागरिकांस :

सामाजिक, आर्थिक व राजनैतिक न्याय ;
विचार, अभिव्यक्ती, विश्वास, श्रद्धा
व उपासना यांचे स्वातंत्र्य ;
दर्जाची व संधीची समानता ;

निश्चितपणे प्राप्त करून देण्याचा
आणि त्या सर्वांमध्ये व्यक्तीची प्रतिष्ठा
व राष्ट्राची एकता आणि एकात्मता
यांचे आश्वासन देणारी बंधुता
प्रवर्धित करण्याचा संकल्पपूर्वक निर्धार करून;
आमच्या संविधानसभेत
आज दिनांक सव्वीस नोव्हेंबर, १९४९ रोजी
याद्वारे हे संविधान अंगीकृत आणि अधिनियमित
करून स्वतःप्रत अर्पण करत आहोत.

भारतीय संविधानाचे शिल्पकार
भारतरत्न डॉ.बी.आर.आंबेडकर

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

०३

विद्या २०२४-२५

अनुक्रमणिका

अ.क्र.		पृष्ठ क्र.	अ.क्र.		पृष्ठ क्र.
०१	राष्ट्रगीत	०२	२०	राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग	३०
०२	संविधान प्रास्ताविका	०३	२१	माजी विद्यार्थी मेळावा	३१
०३	संपादकीय	०५	२२	करियर कौन्सीलींग अँड प्लेसमेंट सेल	३२
	साहित्य विभाग		२३	पुरस्कार व शिष्यवृत्ती वितरण	
०६	समाजसेवेचा आदर्श : बाबा आमटे	०६		समिती अहवाल	३३
०७	सेवा संकल्प प्रतिष्ठान, बुलढाणा :	०८	२४	पर्यावरण शास्त्र व नेचर क्लब अहवाल	३४
	एक प्रेरणादायी सामाजिक कार्य		२५	पदवीदान समारंभ अहवाल	३५
०८	संत गजानन महाराज संस्थान:	१०	२६	जयंती व पुण्यतिथी समिती	
	सेवा, श्रद्धा आणि समाजकार्याचा दीपस्तंभ			शैक्षणिक अहवाल	३६
०९	वीरमाता जिजाऊसाहेब	१२	२७	नॅक अहवाल	३७
	विविध उपक्रम अहवाल		२८	मुक्त विद्यापीठ अहवाल	३७
१०	मराठी	१४	२९	करिअर कट्टा	३८
११	इंग्रजी	१५	३०	अँटी रॅगिंग सेल	३८
१२	इतिहास अभ्यासमंडळ	१६	३१	आयक्युअे सी अहवाल	३९
१३	अर्थशास्त्र	१८	३२	जपानी भाषा अभ्यासक्रम	४२
१४	राज्यशास्त्र	२०			
१६	वाणिज्य आणि संगणक शास्त्र	२२			
१७	विद्यार्थी विकास	२५			
१८	ग्रंथालय विभाग	२७			
१९	शारीरिक शिक्षण विभाग	२९			

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

०४

विद्या २०२४-२५

संपादकीय...

ग्रामीण विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता पूर्ण उच्च शिक्षण देण्यासाठी महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासून महाविद्यालय कटिबद्ध आहे. आगामी शैक्षणिक वर्षापासून म्हणजे शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून नव्या शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी होणार आहे. विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास करून त्यांचेमध्ये विविध कौशल्ये निर्माण करणारी ही शिक्षण प्रणाली असणार आहे. भारत हा युवकांचा देश आहे युवक कुशल, सक्षम असेल तर देश सक्षमपणे उभा राहील. हा शासनाचा आग्रह आहे. त्यामुळे उच्च गुणवत्ता निर्माण करणाऱ्या या नव्या शैक्षणिक धोरणातील बदल आपणास आगामी वर्षात आत्मसात करावयाचे आहेत. भारताला प्राचीन काळापासून ज्ञानाची एक प्रदीर्घ अशी परंपरा लाभली आहे. या नव्या धोरणात भारतीय ज्ञान परंपरेला सुद्धा अग्रस्थानी ठेवण्यात आले आहे. या नव्या शैक्षणिक धोरणाचा फायदा सर्व विद्यार्थ्यांना पुढील शैक्षणिक वर्षापासून होणार आहे.

या शैक्षणिक वर्षात म्हणजेच २०२४-२५ मध्ये महाविद्यालय

नॉकच्या तिसऱ्या सायकलमध्ये मूल्यांकनात बी+ ग्रेड मिळाला आहे. आणि या आगोदर बी. आणि बी+ ग्रेड महाविद्यालयाला मिळालेला आहे.

त्यासाठी महाविद्यालयाचे सर्व घटक प्रयत्न करत आहेत.

महाविद्यालयाच्या वर्षभरातील उपक्रमांचे प्रतिबिंब म्हणजे 'विद्या' वार्षिकांक होय. / हा अहवालरूपी 'प्रतिबिंब' चा अंक होय. शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ च्या या अंकामध्ये महाविद्यालयात वर्षभरात जे उपक्रम पार पडलेत त्याचे सविस्तर अहवाल छायाचित्रांसह प्रकाशित झाले आहेत. तसेच विद्या मध्ये विद्यार्थ्यांचे लेख, कविता, चारोळ्या सुद्धा प्रकाशित करण्यात आल्या आहेत.

ज्यांच्या प्रेरणेतून विद्यार्थी हिताचे विविध उपक्रम महाविद्यालयात राबविण्यात येतात ते आमच्या शिक्षण प्रसारक मंडळाचे सन्माननीय अध्यक्ष श्री रामकृष्णदादा शेटे सन्माननीय सचिव श्री प्रेमराजजी भाला व समस्त संचालक मंडळ हे सातत्याने आधारस्तंभासारखे आमचे पाठीशी तन-मन-धनाने उभे असतात. त्यांच्या या पाठबळामुळेच महाविद्यालय पुढे वाटचाल करीत आहे.

आमचे प्राध्यापक सुद्धा विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी प्रयत्नरत आहेत. त्यांच्या अधिकाधिक प्रयत्नांना व विद्यार्थ्यांच्या उज्वल भविष्यासाठी मी शुभेच्छा देतो... धन्यवाद

प्राचार्य डॉ सुभाष गव्हाणे
संपादक

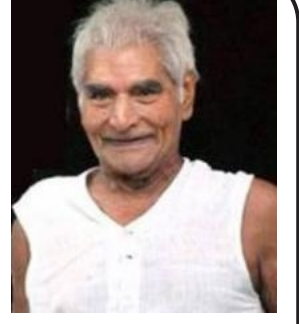

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

०५

विद्या २०२४-२५

समाजसेवेचा आदर्श :बाबा आमटे

प्रस्तावना: भारतात समाजसेवेचा आदर्श समजले जाणारे जे मोजके व्यक्तिमत्त्व आहेत, त्यामध्ये बाबा आमटे हे नाव अत्यंत सन्मानाने घेतले जाते. त्यांच्या कार्याने सामाजिक अन्यायाविरुद्ध संघर्ष, माणुसकीची सेवा, आणि दुबळ्या वर्गाला बळ देण्याचा प्रचंड प्रयत्न झाला. बाबा आमटे यांचे जीवन म्हणजे एका समर्पित सेवकाची कहाणी आहे. त्यांनी केवळ भाषणे दिली नाहीत, तर स्वतः कृती करून समाजसेवा काय असते हे दाखवून दिले. विशेषतः कुष्ठरोग्यांप्रती असलेल्या तिरस्काराला त्यांनी आव्हान दिलं आणि त्यांच्या पुनर्वसनासाठी आयुष्य झोकून दिलं.

बाबा आमटे यांचा परिचय: बाबा आमटे यांचे पूर्ण नाव मुरलीधर देवीदास आमटे असे होते. त्यांचा जन्म २६ डिसेंबर १९१४ रोजी महाराष्ट्रातील वर्धा जिल्ह्यात झाला. एक सधन आणि प्रतिष्ठित घरात जन्मलेले बाबा आमटे हे शिक्षणानंतर वकिली करण्यासाठी इंग्लंडला जाणार होते, पण त्यांना वाटलं की आपलं आयुष्य फक्त स्वतःपुरतं मर्यादित न ठेवता समाजासाठी अर्पण करावं. महात्मा गांधी यांच्या विचारांनी प्रेरित होऊन त्यांनी खादी वापरणे, स्वावलंबन, आणि सेवा हे तत्त्व स्वीकारले.

कुष्ठरोग्यांसाठी सुरू केलेले कार्य: बाबा आमटे यांचे खरे कार्य सुरू झाले कुष्ठरोग्यांच्या पुनर्वसनापासून. त्यावेळी समाजात कुष्ठरोग्यांकडे अत्यंत तुच्छतेने पाहिले जात होते. त्यांच्याशी कोणी संबंध ठेवत नव्हते, त्यांना अन्न, वस्त्र, निवारा तर दूरच; पण माणूस म्हणून वागवलेही जात नव्हते. अशा वेळी बाबा आमटे यांनी कुष्ठरोग्यांमध्ये माणुसकी पाहिली.

एक दिवस रस्त्यावरून जाताना त्यांना एक कुष्ठरोगी मरणप्राय अवस्थेत दिसला. सर्व लोक त्याच्यापासून दूर पळत होते. पण बाबा आमटे मात्र त्याच्या मदतीला धावले. ते क्षण त्यांच्या जीवनाला वळण देणारे ठरले. त्यांनी स्वतःवर कुष्ठरोगाचा प्रयोग करून पाहिला, जेणेकरून रोगाची खरी माहिती समाजापर्यंत पोहोचवता येईल.

आनंदवन - कुष्ठरोग्यांचे स्वप्ननगरी: १९४९ साली, त्यांनी चंद्रपूर जिल्ह्यात आनंदवन या सेवा प्रकल्पाची स्थापना केली. हा प्रकल्प कुष्ठरोग्यांसाठी होता, पण केवळ उपचारपुरता मर्यादित नव्हता. बाबा आमटे यांना माहीत होते की रोग बरा झाला तरी समाज स्वीकारत नाही, म्हणून त्यांनी अशा रुग्णांना आत्मनिर्भर बनवण्यासाठी प्रशिक्षण केंद्र, शाळा, कामधंदा, शेती इत्यादी व्यवस्था निर्माण केल्या.

आज आनंदवन हे केवळ कुष्ठरोग्यांचे वसतिस्थान नाही, तर ते एकसंपूर्ण ग्रामस्वरूपात विकसित झाले आहे. येथेरुण उपचार घेतात, शिक्षण घेतात, उत्पादन करतात, आणि सन्मानाने जगतात. बाबा आमटे यांचे हे कार्य आजही हजारो रुग्णांच्या जीवनात आशेचा किरण बनून उभे आहे.

लोकबिरादरी प्रकल्प - आदिवासींसाठी विशेष उपक्रम: १९७३ साली, बाबा आमटे यांनी आणखी एक महान कार्य सुरू केले - लोकबिरादरी प्रकल्प. हा प्रकल्प गडचिरोली जिल्ह्यातील हेमलकसाया दुर्गम आदिवासी भागात सुरू करण्यात आला. या ठिकाणी माडिया गोंडया आदिवासी जमातीचे लोक राहतात, जे शिक्षण, आरोग्य, आणि मूलभूत सुविधांपासून कोसो दूर होते. लोकबिरादरी प्रकल्पाचा मुख्य उद्देश म्हणजे या आदिवासी समाजाच्या सर्वांगीण विकासासाठी प्रयत्न करणे. या प्रकल्पात खालील उपक्रम राबवले जातात:

१. शिक्षण सेवा: हेमलकसा येथे एक निवासी शाळा स्थापन करण्यात आली आहे. येथे आदिवासी मुलांना मोफत शिक्षण, अन्न,

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

०६

विद्या २०२४-२५

वसतिगृह आणि वैद्यकीय सेवा दिली जाते. या शाळेचे वातावरण संस्कारयुक्त आणि प्रेरणादायी आहे. विद्यार्थी इथे केवळ पुस्तकी शिक्षण घेत नाहीत, तरकला, खेळ, विज्ञान आणि जीवनकौशल्येयांचेही प्रशिक्षण घेतात.

२. आरोग्य सेवा:या प्रकल्पात एक लहान पण सुसज्ज रुग्णालय आहे जिथे आदिवासींना मोफत आरोग्यसेवा पुरवली जाते. बाबा आमटे यांचे पुत्रडॉ. प्रकाश आमटेआणि सूनडॉ. मंदा आमटेहे दोघंही डॉक्टर आहेत आणि गेल्या अनेक दशकांपासून ते इथे वैद्यकीय सेवा देत आहेत. कित्येक वेळा ते जंगलात जाऊन रुग्णांची तपासणी करतात.

३. वन्यजीव संवर्धन:हेमलकसा प्रकल्पात एक वैशिष्ट्यपूर्णवन्यप्राणी पुनर्वसन केंद्रआहे. येथे जखमी, अनाथ किंवा शिकारींपासून वाचवलेले प्राणी - वाघ, बिबटे, अस्वल, माकड, हरण - यांची काळजी घेतली जाते. प्राणी आणि मानव यांच्यात सौहार्दाचे संबंध इथे निर्माण झालेले पाहायला मिळतात.

४. स्वावलंबन आणि कौशल्य विकास:ल्पात आदिवासींना विविधहस्तकला, शेती, मातीभांडी, शिवणकाम, बागकाम, यंत्रसाधन प्रशिक्षणदिले जाते. त्यामुळे ते स्वतःच्या पायावर उभे राहतात आणि समाजात आपला मान सन्मान राखतात. समाज परिवर्तनाची चळवळ:बाबा आमटे हे केवळ सेवा कार्यापुरते मर्यादित नव्हते. त्यांनी अनेक सामाजिक आणि पर्यावरणीय प्रश्नावरही आवाज उठवला.नर्मदा बचाओ आंदोलन, पर्यावरण रक्षण, मानवाधिकार, अशा विषयांवर त्यांनी सक्रिय भूमिका घेतली. त्यांचे कार्य केवळ भारतापुरतेच नव्हते, तर आंतरराष्ट्रीय स्तरावरही त्यांच्या कार्याचे कौतुक झाले.

पुरस्कार आणि सन्मान:बाबा आमटे यांच्या समाजकार्याची दखल घेत भारत सरकारने आणि जगभरातील संस्थांनी त्यांना अनेक पुरस्कारांनी सन्मानित केले:

पद्मश्री (१९७१)

रमण मॅगसेसे पुरस्कार (१९८५)

पद्मविभूषण (१९८६)

जम्नालाल बजाज पुरस्कार

गांधी शांतता पुरस्कार (१९९९)

टेम्पलटन पुरस्कार

पण बाबा आमटे हे नेहमी म्हणत:

खरे सन्मान हे माझ्या आनंदवनात आणि हेमलकसाच्या जंगलात मिळालेले प्रेम आणि विश्वास आहेत.

निष्कर्ष:

बाबा आमटेयांचे जीवनकार्य हेसेवा, समर्पण, आणि परिवर्तनाचे प्रतीकआहे. त्यांच्या प्रकल्पांनी समाजातील दुर्लक्षित वर्गाला आत्मसन्मानाने जगायला शिकवले. त्यांनी समाजाला केवळ मदत केली नाही, तरएक नवा दृष्टिकोन दिला - माणुसकीचा. त्यांनी आपलं संपूर्ण जीवन हे मानवतेसाठी समर्पित केलं. त्यांच्या पावलावर पाऊल ठेवत त्यांचे कुटुंब आजही तेवढ्याच समर्पणाने हे कार्य पुढे नेत आहे.

शेवटचे विचार:बाबा आमटे यांचे कार्य हे आजच्या पिढीने शिकण्यासारखे आहे. त्यांनी सिद्ध केलं की एक व्यक्ती बदल घडवू शकते, जर त्याच्याकडे इच्छाशक्ती, धैर्य आणि सेवा वृत्ती असेल. बाबा आमटे हे एकयुगपुरुषहोते - ज्यांनी सेवा हीच खरी पूजा आहे हे आपल्या जीवनातून दाखवून दिलं.

– पवन कैलाश बरांडे

बी.कॉम तृतीय वर्ष (B.Com III)

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

०७

विद्या २०२४-२५

सेवा संकल्प प्रतिष्ठान, बुलढाणा : एक प्रेरणादायी सामाजिक कार्य

प्रस्तावना:

आजच्या काळात समाजातील विविध समस्यांवर उपाय शोधणारे काही समाजसेवक आपले जीवन समाजाच्या कल्याणासाठी समर्पित करतात. याच उदाहरणातसेवा संकल्प प्रतिष्ठानया संस्थेचे कार्य ठरते.बुलढाणा जिल्ह्यातील पळसखेड (सपकळ)येथील नंदकुमार आणि आरती पालवेयांनी सुरु केलेली ही संस्था एक आदर्श आहे, जिच्या माध्यमातून लाखो लोकांना मदतीचा आधार मिळाला आहे. विविध सामाजिक, मानसिक आणि शारीरिक समस्यांशी झुंजणाऱ्या व्यक्तींना उंचावणारी ही संस्था संपूर्ण समाजासाठी एक प्रेरणा ठरली आहे.

संस्था सुरु होण्याचा मार्ग:

नंदकुमार आणि आरती पालवे हे दोघेही समाजसेवेमध्ये रुची असलेले व्यक्तिमत्व होते. त्यांनी आपल्या व्यक्तिगत जीवनाच्या आरामाची थोडी तमा न बाळगता, सामाजिक कार्यामध्ये आपला वेळ आणि संसाधने गुंतवायला सुरुवात केली. २००८ सालीसेवा संकल्प प्रतिष्ठानयाची स्थापना केली. या संस्थेचा मुख्य उद्देश हे होता की, गरीब, बेघर, मानसिकदृष्ट्या आजारी, वृद्ध, एचआयव्हीग्रस्त व्यक्तींना मदत करणे, तसेच त्यांना समाजाच्या मुख्यधारेत परत आणणे.

संस्था कार्यप्रणाली:

१. मानसिकदृष्ट्या आजारी आणि बेघर लोकांसाठी आश्रय:

बुलढाण्यातील अनेक लोक मानसिक आजारांपासून ग्रस्त होते, ज्यामुळे त्यांना आपल्या कुटुंबाच्या जवळ राहता येत नव्हते. याच समस्येवर मात करण्यासाठीसेवा संकल्प प्रतिष्ठाननेमानसिकदृष्ट्या आजारी लोकांचे आश्रय केंद्रसुरु केले. या केंद्रात अशा लोकांना मानसिक उपचार आणि आवश्यकतेनुसार औषधोपचार दिले जातात. त्याचप्रमाणे त्यांना अन्न, वस्त्र, निवारा आणि प्रेमाची गरज असते, जीसेवा संकल्प प्रतिष्ठानपुरवते.

२. एचआयव्हीग्रस्त व्यक्तींची सेवा:

एचआयव्हीग्रस्त लोकांची सामाजिक स्थिती फारच कठीण असते. अशा व्यक्तींना समाजातून दूर लोटले जाते, आणि त्यांच्या मानसिक आणि शारीरिक स्वास्थ्यासाठी आवश्यक असलेल्या मदतीपासून ते वंचित राहतात. यावर समाधान देण्यासाठीसेवा संकल्प प्रतिष्ठाननेएचआयव्हीग्रस्त रुग्णांसाठी विशेष सेवा केंद्र सुरु केली.या केंद्रांमध्ये डॉक्टरांचे मार्गदर्शन, औषधांची व्यवस्था, मानसिक आधार आणि पुनर्वसन प्रक्रिया पुरवली जाते.

३. वृद्ध व सोडलेले व्यक्तींसाठी निवारा आणि आधार:

कधी कधी, वृद्ध व्यक्ती आपल्या मुलांच्या किंवा नातवंडांच्या निंदा सहन करत राहतात, आणि घरातून बाहेर फेकले जातात. यासाठीसेवा संकल्प प्रतिष्ठानने वृद्धांच्या पुनर्वसनासाठी एकवृद्धाश्रमसुरु केला. इथे त्या वृद्धांना घरातील वातावरण, स्नेह आणि काळजी मिळते. तसेच त्यांनासामाजिक सुरक्षा व अधिकारमिळवण्यासाठी मदत केली जाते.

४. कुटुंबातील सदस्यांचा शोध:

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

विद्या २०२४-२५

काही वेळा व्यक्ती आपल्या कुटुंबापासून दूर जातात किंवा गहाळ होतात. सेवा संकल्प प्रतिष्ठान कुटुंबातील गहाळ सदस्यांचा शोध घेत आणि त्यांना त्यांच्या कुटुंबात परत आणण्यासाठी कार्य करते. या कार्यामध्ये संस्थेच्या स्वयंसेवकांची मदत आणि स्थानिक पोलिस दलाचा सहयोग घेतला जातो.

संस्था चालवताना येणारी अडचणी:

त्यांनी जितकी सकारात्मक कामे केली, तितकीच त्यांना काही अडचणींना देखील तोंड द्यावे लागले. पहिली अडचण होती आर्थिक समस्या. संस्था चालवण्यासाठी नेहमीच फंड्सची कमी होती. मात्र, त्यांनी विविध लोकसंवर्धन कार्यक्रम, दानशूर व्यक्तींविरुद्ध केलेले कार्यक्रम आणि निधी गोळा करणारे उपक्रम राबवून संस्थेचे कार्य चालू ठेवले. दुसरी अडचण होती संस्थेची कार्यक्षमता वाढवणे. जितके लोक समाजातील गरजा घेऊन येत होते, तितकीच संस्था त्यांना पुरेशी सेवा देण्यासाठी संघर्ष करत होती. मात्र, संस्थेने प्रत्येक अडचणीला तोंड देत, त्याच्या कार्यक्षमतेत वाढ केली.

पुरस्कार आणि सन्मान:

सेवा संकल्प प्रतिष्ठानच्या कार्याची दखल अनेक पुरस्कारांद्वारे घेण्यात आली आहे. त्यांनाराष्ट्रीय स्तरावर विविध पुरस्कार प्राप्त झाले आहेत. त्यात प्रो. यशवंतराव केळकर युवा पुरस्कार २०२२ आणि लोकमाता पुरस्कारांचा समावेश आहे. यासोबतच त्यांना स्थानिक आणि राज्यस्तरीय सन्मान मिळाले आहेत. हे पुरस्कार त्यांच्या कठोर परिश्रमाचे, त्यांच्या सेवेसाठीच्या निस्वार्थ भावनेचे प्रमाण आहेत.

समाजातील सकारात्मक बदल:

सेवा संकल्प प्रतिष्ठानने आपल्या कार्यातून अनेक महत्वाचे सकारात्मक बदल घडवले आहेत.

संस्था सुरू केल्यापासून, पालसखेड व आजुबाजूच्या गावांमध्ये मानसिकदृष्ट्या आजारी व्यक्तींची स्थिती सुधारली आहे.

एचआयव्हीग्रस्त लोकांच्या समाजात पुनर्वसनामुळे त्यांना आधार मिळाला आहे.

वृद्ध लोकांच्या पुनर्वसनामुळे त्यांचे जीवन अधिक आरामदायक आणि सुरक्षित झाले आहे.

कुटुंबातील गहाळ सदस्यांना त्यांच्यासोबत एकत्र आणणे हे संस्था साध्य करण्यात यशस्वी ठरले आहे.

निष्कर्ष:

सेवा संकल्प प्रतिष्ठान हे आज एक सामाजिक परिवर्तनाचे प्रतीक बनले आहे. या संस्थेचे कार्य यामध्ये सामाजिक आदर्शाची भूमिका निभावते, आणि समाजाच्या प्रत्येक स्तरावर कार्य करण्याची प्रेरणा देते. नंदकुमार आणि आरती पळवे यांच्या समर्पणामुळे सेवा संकल्प प्रतिष्ठानने अनेक उपेक्षित लोकांचे जीवन बदलले आहे. त्यांनी आपले कार्य समाजाच्या कल्याणासाठी समर्पित केले आहे आणि आपल्या कार्याने ते समाजात एक मोठी चांगुलपणाची लाट निर्माण करीत आहेत.

हे कार्य समर्पणाची खरी परिभाषा आहे. निस्वार्थ सेवा आणि त्याच्या प्रति समाजाची प्रेरणा निर्माण करणे, हेच यांचे खरे यश आहे.

– कु. साक्षी अनील भुतेकर

– ११ व्या कला

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

०९

विद्या २०२४-२५

संत गजानन महाराज संस्थानः सेवा, श्रद्धा आणि समाजकार्याचा दीपस्तंभ

प्रस्तावना:

महाराष्ट्राच्या भूमीत संतांची परंपरा अत्यंत समृद्ध आहे. या परंपरेत अजरामर स्थान प्राप्त केलेल्या संतांपैकी एक म्हणजे शेगावचे संत गजानन महाराज. त्यांच्या पुण्यस्मरणार्थ स्थापन झालेले 'संत गजानन महाराज संस्थान' आज सेवा, आध्यात्मिकता आणि सामाजिक कार्यासाठी परिचित आहे. या संस्थेचे कार्य केवळ धर्माभिमुख नसून, समाजाच्या प्रत्येक घटकासाठी कल्याणकारी आहे. या लेखात आपण संस्थेच्या विविध सेवाकार्याचा आढावा घेणार आहोत.

संत गजानन महाराज यांचा जीवनसंघर्ष आणि प्रेरणा: संत गजानन महाराज हे अलौकिक व्यक्तिमत्त्व होते. त्यांचे जीवन तपश्चर्येने आणि त्यागाने भरलेले होते. त्यांनी समाजाला आत्मज्ञान, भक्ती आणि सेवा यांचे संदेश दिले. त्यांनी कोणताही मतपंथ न स्वीकारता, सर्व धर्मांचा आदर करत मानवतेचा आदर्श मांडला. त्यांच्या स्मृतीस्मारक म्हणून स्थापन झालेल्या संस्थानाने त्यांच्या शिकवणीचे मूर्तरूपात समाजसेवेच्या माध्यमातून दर्शन घडवले आहे. शेगाव संस्थानचे उगम आणि विस्तार: संत गजानन महाराजांच्या समाधीस्थळी १९०८ मध्ये स्थापन झालेले हे संस्थान आज जागतिक पातळीवर एक आदर्श धार्मिक आणि सेवाभावी संस्था म्हणून ओळखले जाते. संस्थानच्या देखरेखीखाली असलेल्या विविध सेवा प्रकल्पांनी शेगावचे नाव राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय पातळीवर नेले आहे.

शैक्षणिक सेवा कार्य:

संस्थान अंतर्गत अनेक शिक्षण संस्था चालवल्या जातात जसे की गजानन महाराज इंग्लिश स्कूल, गजानन महाराज कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग, आयटीआय आणि शाळा-कॉलेजेस. येथे गुणवत्तापूर्ण शिक्षण दिले जाते. ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृहे, ग्रंथालय, विज्ञान प्रयोगशाळा अशा सुविधा आहेत. शिक्षण हे परिवर्तनाचे साधन असल्याची जाणीव संस्थेला असल्यामुळे अनेक गरीब व होतकरू मुलांचे भवितव्य इथे घडवले जाते.

आरोग्यसेवा आणि दवाखाने:

संस्थेने 'गजानन महाराज हॉस्पिटल' सुरू करून आरोग्य सेवेच्या क्षेत्रात मोठे योगदान दिले आहे. येथे मोफत तपासण्या, ऑपरेशन्स, रक्तदान शिबिरे, आयुर्वेद व होमिओपॅथी उपचार, आरोग्य जनजागृती शिबिरे यांचे आयोजन होते. गरीब रुग्णांसाठी औषधांची मदत आणि उपचार सुविधा देखील उपलब्ध करून दिल्या जातात.

अन्नदान आणि अन्नछत्र:

संस्थेचे अन्नछत्र हे संत गजानन महाराजांच्या भक्तीचा मूर्तस्वरूप प्रतीक आहे. दररोज हजारो भाविक आणि गरजू व्यक्तींना मोफत अन्नदान केले जाते. 'अन्न हे पूर्णब्रह्म आहे' या तत्त्वावर आधारित या सेवेमुळे संस्थानकडे येणारा प्रत्येकजण उपाशी राहत नाही. अन्नछत्राचे व्यवस्थापन हे अत्यंत शिस्तबद्ध आणि स्वच्छतेचे पालन करणारे आहे.

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

१०

विद्या २०२४-२५

पर्यावरण संरक्षण आणि हरित क्रांती:संस्थानने शेगाव परिसरात हजारो झाडे लावून हरित क्रांती घडवली आहे. संस्थेच्या मालकीची शेते 'शेगाव पॅटर्न' या नावाने प्रसिध्द आहेत. येथे जलसंवर्धन, जैविक शेती, गोशाळा यावर भर दिला जातो. गोशाळेत शेंकडो गाईची देखभाल अत्यंत सन्मानाने केली जाते. याशिवाय, पर्यावरण विषयक जनजागृती मोहीम, प्लास्टिक मुक्त परिसर असे विविध उपक्रमही राबवले जातात.

भक्त निवास आणि प्रवासी व्यवस्थापन:शेगाव हे धार्मिक पर्यटन स्थळ बनले आहे. संस्थेने हजारो भाविकांसाठी राहण्याची उत्तम सोय केली आहे. 'भक्त निवास' येथे कमी दरात उत्तम सुविधा दिल्या जातात. स्वच्छता, सुरक्षा, विद्युत व्यवस्था याकडे विशेष लक्ष दिले जाते. संस्थानकडून चालवली जाणारी 'अनंद सागर' ही मनोरंजन व धार्मिक पर्यटन स्थळ देखील भाविकांचे आकर्षण ठरले आहे.

आपत्ती व्यवस्थापन आणि समाजकल्याण:

नैसर्गिक आपत्तीत संस्थान सदैव तत्पर असते. पूर, दुष्काळ, भूकंप अशा आपत्तींमध्ये तातडीने मदत पुरवली जाते. वस्त्र, अन्नधान्य, औषधे, निवारा यांची व्यवस्था करून संस्थेने गरजूंना आधार दिला आहे. याशिवाय वृद्धाश्रम, अनाथाश्रम, दिव्यांगांसाठी शाळा व सेवा केंद्रे चालवली जातात.

प्रेरणादायी तत्त्वज्ञान आणि सामाजिक बांधिलकी:

संस्थेचे प्रत्येक कार्य हे संत गजानन महाराजांच्या विचारांनी प्रेरित आहे. सर्वांचे कल्याण' हा संस्थेचा मूलमंत्र आहे. भक्ती आणि सेवा यांचे सुंदर संगम इथे पाहायला मिळतो. येथील सेवा हे केवळ कर्मकांड नसून त्यात मानवी मूल्यांची जपणूक केली जाते.

निष्कर्ष:संत गजानन महाराज संस्थान हे केवळ एक धार्मिक केंद्र नसून, ते सामाजिक बांधिलकीचे, सेवाभावाचे आणि प्रेरणादायी कार्याचे प्रतीक आहे. संस्थेच्या प्रत्येक उपक्रमातून वसुधैव कुटुंबकम्' या तत्त्वाची अनुभूती येते. अशा संस्थांमुळे समाजात परिवर्तन घडते, नवी दिशा मिळते आणि आध्यात्मिकतेबरोबरच मानवी संवेदना वृद्धिंगत होतात.

आजच्या युगात अशी सेवाभावी आणि पारदर्शक संस्था ही समाजासाठी एक प्रकाशवाट आहे. या संस्थेचे कार्य हे इतर संस्थांसाठी आदर्श आहे. शेगावच्या पवित्र भूमीतून प्रेरणा घेऊन, प्रत्येकाने आपल्या परीने समाजासाठी काहीतरी देण्याचा संकल्प केला पाहिजे, हीच खऱ्या अर्थाने संतांची शिकवण आहे.

– योगेश शिवाजी टेकाळे,
बी.कॉम तृतीय वर्ष

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

११

विद्या २०२४-२५

वीरमाता जिजाऊसाहेब

जिजामाता या बुलढाणा जिल्ह्यातील सिंदखेडराजा येथील मातंग्बर सरदार लघुजीराव जाधव यांच्या कन्या. यांच्या आईचे नाव म्हाळसाबाई होते. जिजाऊंचा जन्म १२ जानेवारी १५९८ रोजी झाला. जिजाऊंचा जन्म झाला त्यावेळी लखोजीरावांनी हत्तीवरून लोकांना साखर वाटली होती. शहाजीराजांची स्वराज्य स्थापन करण्याचे स्वप्न साकार व्हावे म्हणून या शहाजीराजांना प्रोत्साहन देत असत. त्या कर्तबगार आणि दृष्ट्या राजनीतिज्ञ होत्या. स्वराज्य स्थापन करण्याच्या कार्यात त्यांनी शिवरायांना सातत्याने मार्गदर्शन केले. प्रजेचे प्रश्न सोडवण्यासाठी त्यांनी निवाडे देण्याचे कामही केले. शिवरायांना उत्तम शिक्षण मिळावे यासाठी त्या सदैव जागरूक असत.

व्यक्तिमत्व:-

राजकारणाचे व युद्धनीतीचे बाळकडू जिजाऊंना लहानपणापासूनच मिळाले होते. जाधव व भोसले या दोन्ही प्रसिद्ध घराण्याची लढाऊ परंपरा त्यांच्या ठिकाणी एकत्र आली होती. जिजाऊ स्वाभिमानी व स्वातंत्र्यप्रिय होत्या. कवीन्द्र परमानंदाने 'शिवभारत' या ग्रंथात जिजाऊंचे व्यक्तिमत्व रेखाटले आहे. मुलगी, पत्नी, सून आणि आई इत्यादी अंगाने जिजाऊंचे व्यक्तिमत्व गुणसंपन्न होते. माहेरी आणि सासरी सतत अनुभवाला येणाऱ्या युद्धाच्या वातावरणात वावरल्यामुळे त्यांना राजनीतीची चांगल्या प्रकारे माहिती होती. प्रत्यक्ष रणांगणावर जाऊन शत्रूशी लढण्यासाठी आवश्यक असलेले शस्त्रास्त्रे चालवण्याचे प्राविण्य आणि मनोधैर्य त्यांच्याकडे होते.

विजयवर्धिनी :-

जिजाऊंना महान कुलांचा वारसा लाभला होता. जिजाऊंच्या विवाहाचे वर्णन करताना परमानंदाने त्यांच्याविषयी कुलकन्या कुले धन्य असे उद्गार काढलेले आहेत. त्या आपल्या शिलांचे संरक्षण करण्याच्या बाबतीत सज्ज होत्या. त्यांची शालीनता व्यक्त करताना जणू काही मूर्तीमंत लज्जा असे प्रशंसोद्गार परमानंदाने काढले आहे. साध्वी स्त्रियांना जीवनाची वाटचाल करताना आपली मर्यादा कळावी, असे मार्गदर्शन जिजाऊंच्या वर्तनातून होत असे. त्यांचे बोलणे सत्य आणि गंभीर होते. त्या विजयाच्या द्योतक होत्या. परमानंदाने जिजाऊंना 'विजयवर्धिनी' म्हटले आहे.

पती आणि पुत्र या दोघांच्या विजयांना बळ देणाऱ्या त्या प्रेरिका होत्या. शहाजीराजे आणि शिवराय यांना स्वराज्य विषयी सतत प्रेरणा देत राहिल्या. जिजाऊंच्या विविध गुणांची जोड शहाजीराजांच्या गुणांना मिळाली. लखुजीरावांनी शहाजीराजे हे 'वरलक्षणलक्षित' आहेत हे पारखूनच जिजाऊंचे लग्न शहाजीराजांबरोबर करण्याचा निर्णय घेतला. यांचा अर्थ शहाजीराजे आणि जिजाऊ एकमेकांना अनुरूप आहेत हे पाहूनच त्यांचा विवाह करण्यात आला. शिवरायांना

स्वराज्य निर्मितीची प्रेरणा :-

राज्यकारभारातील पुष्कळ बाबी जिजाऊ पार पाडत असत. शिवरायांच्या बालपणात जहागिरीचा कारभार त्यांनी यशस्वीपणे केला. स्वराज्य निर्मितीत त्यांचे योगदान अमूल्य असेच आहे. त्यांनी स्वराज्यावर आलेल्या अनेक संकटाचा सामना केला. हे करत असताना त्यांनी शिवाजी महाराजांमध्ये स्वराज्य निर्मितीचे कार्य तडीस नेण्याची जिद्द निर्माण केली.

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

१२

विद्या २०२४-२५

त्याकाळी महाराष्ट्रात परकीय सत्तेच्या जुलुमाने रयतेमध्ये निराशा व असंतोष पसरलेला होता. या सर्व प्रकाराला शिवाजी महाराजांनी आळा घातला. रयतेमध्ये नव चैतन्य निर्माण केले. लोक स्वतंत्र विचार करू लागले होते. या कामी जिजाऊंची शिवाजी महाराजांना प्रेरणा होती.

मातुश्रींची सुवर्णतुला :-

जिजाऊंनी शिवरायांजवळ एक इच्छा व्यक्त केली. पौषी अमावास्येला होणाऱ्या सूर्यग्रहणाच्या वेळी आपल्याला दानधर्म करायचा आहे. पौषी अमावस्येला सूर्यग्रहणाच्या वेळी धार्मिक अनुष्ठानाप्रमाणे दानधर्म करण्याची पद्धत आहे. पितरांचे श्राद्ध, दानधर्म यासाठी हा दिवस अत्यंत महत्त्वाचा मानला जातो. शिवरायांनी आपल्या मातुश्रींची ही इच्छा पूर्ण केली. शिवराय, जिजाऊ, सर्व कुटुंबीय, सोनोपंत डबीर, सर्व आमेष्ट इत्यादी मंडळी सुवर्णतुलेसाठी महाबळेश्वरला गेली. महाबळेश्वरला शंकराचे मंदिर आहे. या मंदिरात मातुश्री जिजाऊंची सुवर्ण तुला ५ जानेवारी १६६५ रोजी करण्यात आली. एका पारड्यात जिजाऊंना बसवण्यात आले व दुसऱ्या पारड्यात सोन्याच्या मोहरा टाकण्यात आल्या. हा सोहळा पाहण्यासाठी परिसरातील कित्येक लोक जमले होते. तुला पूर्ण झाली. जिजाऊंनी दुसऱ्या पारड्यातील सर्व सोने गोरगरीब लोकांना दान केले. अशा रीतीने शिवरायांनी आपल्या आईची दानधर्म करण्याची इच्छा पूर्ण केली. सोनोपंत डबीर हे स्वराज्याचे निष्ठावंत सेवक होते. ते आता वृद्ध झाले होते. याच दिवशी शिवरायांनी त्यांचीही सुवर्णतुला केली.

जिजाऊंची योग्यता :-

जिजाऊंचे आयुष्य अडचणींनी, संकटांनी भरलेले होते. त्यांनी अतिशय प्रतिकूल परिस्थितीत शिवरायांच्या कर्तृत्वाला खतपाणी घातले. मुलगी, पत्नी, सून, आई इत्यादी अंगानी त्यांचे व्यक्तिमत्व गुणसंपन्न होते. त्यांना उच्च कोटीची राजनीतीची जाण होती. तसेच प्रत्यक्ष रणांगणावर जाऊन शत्रूशी लढण्यासाठी आवश्यक असलेले शस्त्रास्त्रे चालवण्याचे प्राविण्य आणि मनोर्धैर्य त्यांच्याकडे होते. त्यांनी अत्यंत कुशल पणे काही काळ स्वराज्याचा कारभार केला. पुणे जहागिरीचा विकास केला. त्यांनी कसबापेठ गणपती मंदिराची स्थापना केली. तांबडी जोगेश्वरी मंदिरांचा जीर्णोद्धार केला. शहाजीराजे कर्नाटकात वास्तव्यास होते. त्यामुळे जिजाऊंनी शिवरायांच्या आई व वडिलांची जबाबदारी योग्य रीतीने पार पाडली. त्यांची सून सईबाई मृत्यू पावल्यानंतर संभाजीराजांची योग्य ती काळजी घेतली. जिजाऊंनी आपली नातं सकवारबाईचे लग्न बजाजी नाईक-निंबाळकरांचा मुलगा महादजीबरोबर लावून दिले. शिवाजी महाराजांनी जिजाऊंच्या हुकूमप्रमाणे पुण्याजवळ पाषाण गावात 'जिजापूर' नावाची नवीन पेठ बसवली.

जिजाऊंनी शिवरायांना योग्य शिक्षण व प्रोत्साहन देऊन शिवरायांकडून स्वराज्य स्थापन केले. त्यासाठी जिजाऊंना अनेक संकटांना तोंड द्यावे लागले. जिजाऊंना 'विरसू' व 'राजमाता' या पदव्या लागू होतात. 'जिजाऊंसारखे कन्यारत्न श्रीने पैदा केले' असा उल्लेख बखरकार करताना वीर माता जिजाऊंची योग्यता दर्शवतात.

- कुमारी साधना अनिल जोरवाल

इयत्ता ११वी कला

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

१३

विद्या २०२४-२५

मराठी भाषा अभ्यास मंडळ

साहित्य हे मानवी जीवनाचा अभ्यास करणार कृतीशिल आरसाच होय, या आरस्यात मानवी जीवनमुल्याचे दिसते. मराठी भाषेत लिहिल्या गेलेल्या विविध साहित्य प्रकारात माणूस स्वतःचा शोध घेत असतो. अशा एक, कादंबरी, कविता, कथा, आत्मकथन यातून प्रकट झालेल्या असतात. असे उपक्रम मराठी भाषा अभ्यास के राबविले जातात. सत्र २०२४-२५ करिता दि. ११-१०-२०२४ रोजी मराठी अभ्यास मंडळ समन्वयक प्रा. मन गवई यांच्या अध्यक्षतेखाली खालील समितीचे गठन करण्यात आले.

अ.क्र	नांव	वर्ग	पद
१.	कु. सुषमा जोरवाल	अंत्य वर्ष वाणिज्य	अध्यक्ष
२.	कु. रेणुका देशमुख	अंत्य वर्ष वाणिज्य	उपाध्यक्ष
३.	कु. तरन्म नवरंगी	अंत्य वर्ष कला	सचिव
४.	कु. कोमल घाडगे	अंत्य वर्ष वाणिज्य	सहसचिव
५.	प्रतिक बरगड	तृतीय वर्ष कला	सदस्य
६.	कु. आश्विनी यंगड	तृतीय वर्ष कला	सदस्य
७.	कु. साक्षी बोरपी	व्दितीय वर्ष कला	सदस्य
८.	कु. साक्षी तायडे	प्रथम वर्ष कला	सदस्य
९.	कु. शितल शहाणे	व्दितीय वर्ष कला	सदस्य
१०.	श्रीकांत जोशी	व्दितीय वर्ष कला	सदस्य
११.	कु. नेहा खरे	व्दितीय वर्ष कला	सदस्य

निवड करण्यात आली. या माध्यमातून विविध उपक्रम राबविण्यात येईल असे ठरविण्यात आले.

प्रा.डॉ. प्रफुल्ल गवई.

मराठी विभाग

प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे.

मराठी विभाग प्रमुख

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

१४

विद्या २०२४-२५

ENGLISH LANGUAGE AND LITERARY FORUM

1) Formation Of Language and Literary Forum:

English Language and Literary Forum was formed on Monday Oct. 11, 2024, in which the executive committee of 11 students were given the responsibility to streamline the various programs throughout the year. For streamlining and channelizing the program the English language and Literary Forum organizes the various programs throughout the year. It boosts the energy of students and cheers them up for the remaining session. For the same English Language and Literary Forum is formed on Monday Oct. 11, 2024.

The composition of the committee is as follows:

Sl. Name of Student	Class	Title
1 Sushama Anil Jorwal	B.Com.III	President
2 Tarannum Akbar Navrangi	B.A.III	Vice-President
3 Prerana Sudhir Jamdar	B.A.I	Secretary
4 Sonu Ramesh Umberkar	B.A.I	Joint-Secretary
5 Harshal Satish Puri	B.A.I	Treasurer
6 Nikita Sudhakar Kolhe	B.Com.I	Member
7 Om Shankar Pawar	B.Com.I	Member
8 Sakshi Ashok Ingle	B.Com.I	Member
9 Komal Ghadge	B.A.III	Member
10 Sakshi Sanjay Ingle	B.Com.I	Member
11 Shubhangi Dilip Jadhav	B.Com.I	Member

In the presence of following students, the Language and Literary Forum was formed.

Dr. Satish More (In-charge)

(English Language and Literary Forum)

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

विद्या २०२४-२५

इतिहास अभ्यास मंडळ अहवाल

महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांमध्ये इतिहास विषयाची आवड निर्माण व्हावी व खरा इतिहास समाजापुढे आणण्याचे उद्देशाने दरवर्षी इतिहास अभ्यास मंडळाचे गठन करण्यात येते. दिनांक १७/०८/२०२४ रोजी इतिहास अभ्यास मंडळाची कार्य कारणी घोषित करण्यात आली. इतिहास अभ्यास मंडळाचे प्रभारी प्रा. डॉ. सुरेश संतराम माळशिखरे यांनी इतिहास विषय असणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांच्या समक्ष सत्र २०२४-२५ची इतिहास अभ्यास मंडळाची कार्यकारणी घोषित केली. इतिहास अभ्यास मंडळ कार्यकारणी २०२४-२५.

अ.क्र	विद्यार्थ्यांचे नाव	वर्ग	पद
१	कु. तरन्नम अकबर नवरंगी	अंत्य वर्ष कला	अध्यक्ष
२	कु. साक्षी अंबादास बोरपी	द्वितीय वर्ष कला	उपाध्यक्ष
३	कु. कोमल सुरेश घाडगे	अंत्यवर्ष कला	सचिव
४	श्रीकांत सारंगधर जोशी	द्वितीय वर्ष कला	सहसचिव
५	कु. आश्विनी संतोष यंगड	अंत्य वर्ष कला	कोषाध्यक्ष
६	कु. जागृती प्रकाश गवई	द्वितीय वर्ष कला	सदस्य
७	कु. वैष्णवी गोरखनाथ सरोदे	प्रथम वर्ष कला	सदस्य
८	राजेश गजानन मांडवे	प्रथम वर्ष कला	सदस्य
९	शुद्धोधन महादू हिवाळे	प्रथम वर्ष कला	सदस्य
१०	कार्तिक संदीप शंबेकर	द्वितीय वर्ष कला	सदस्य
११	प्रतीक अनंता बरगट	द्वितीयवर्षकला	सदस्य

वरील पदाधिकाऱ्यांची निवड सर्वानुमते करण्यात आली.

माहे ऑगस्ट २०२४-दि.१७ /०८/ २०२४:-

रोजी इतिहास अभ्यास मंडळाचे गठन करण्यात आले. यावेळी इतिहास अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष कु.तरन्नम अकबर नवरंगी अंत्य वर्ष कला हिची निवड करण्यात आली. दि.२३/८/२०२४रोजी प्रथम वर्ष कला या वर्गातील विद्यार्थ्यांकरिता आश्रम व्यवस्था या विषयावर चर्चासत्र घेण्यात आले यावेळी २५विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

माहे सप्टेंबर २०२४-दि.४/९/२०२४:-

रोजी द्वितीय वर्ष कला या वर्गातील विद्यार्थ्यांकरिता सम्राट अकबर यांचे धार्मिक धोरण या विषयावर चर्चासत्र घेण्यात आले. यावेळी १० विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.दि.२४/९/२०२४ रोजी अंत्य वर्ष कला या वर्गातील विद्यार्थ्यां करिता नेपोलियन बोनापार्ट यांचे कार्य या विषयावर चर्चासत्र घेण्यात आले यावेळी ८विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

१६

विद्या २०२४-२५

माहे ऑक्टोबर २०२४-दि.४/१०/२०२४:-

रोजी इतिहास अभ्यास मंडळ अंतर्गत व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. यावेळी प्रमुख वक्ते म्हणून जिजामाता महाविद्यालय बुलढाणा येथील डॉक्टर नामदेव ढाले यांनी महाराष्ट्रातील किल्ले याविषयी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले यावेळी ३५ विद्यार्थी कार्यक्रमांला उपस्थित होते कार्यक्रमाचे अध्यक्ष उपप्राचार्य डॉक्टर दिलीप महाजन उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व परिचय डॉक्टर सुरेश माळशिखरे यांनी करून दिला. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन कु. कोमल घाडगे हिने तर आभार प्रदर्शन कु. साक्षी बोरपी हिने केले.

माहे नोव्हेंबर २०२४-दि.२८/११/२०२४व२९/११ /२०२४:-

रोजी ऐतिहासिक सहलीचे आयोजन करण्यात आले यावेळी अंबड जिल्हा जालना येथील मत्स्योदरी देवी, कपिलधार जिल्हा बीड, नारायण गड व श्री दीपक नागरगोजे आणि त्यांच्या धर्मपत्नी सौ .कावेरी ताई नागरगोजे समाज कार्यकर्ते यांनी उभारलेल्या शांतीवन तालुका शिरूर कासार जिल्हा बीड येथे उभारलेल्या शांतीवन अनाथ मुलांचे हक्काचे घर या ठिकाणी ऐतिहासिक सहल नेण्यात आली. यावेळी इतिहास विभाग प्रमुख प्रा. डॉ. सुरेश माळशिखरे , डॉक्टर सतीश मोरे, डॉक्टर दिलीप महाजन व डॉक्टर प्रफुल्ल गवई यांनी सहलीचे नेतृत्व केले यावेळी ४० विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदवला.

-डॉ.सुरेश माळशिखरे

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

१७

विद्या २०२४-२५

अर्थशास्त्र विभाग

अर्थशास्त्र नियोजन मंडळ अहवाल

जागतिक लोकसंख्या दिन संपन्न(दि.११जुलै २०२४) एस.पी.एम.स्व.तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य महाविद्यालयात प्राचार्य डॉ.सुभाष गव्हाणे यांच्या मार्गदर्शनाखाली अर्थशास्त्र विभागाच्या नियोजन मंडळाच्या वतीने*जागतिक लोकसंख्या दिन* चे आयोजन करण्यात येऊन या कार्यक्रमाला प्रमुख वक्ते म्हणून प्रा. मनीष पालवे हे उपस्थित होते.अर्थशास्त्र विभाग व नियोजन मंडळ प्रमुख प्रा.डॉ.दिलीप महाजन यांच्या अध्यक्षतेखाली हा कार्यक्रम संपन्न झाला. याप्रसंगी श्री.संत गाडगेबाबा यांच्या प्रतिमेचे पूजन करून कार्यक्रमाची रितसर सुरुवात करण्यात आली. या कार्यक्रमाची प्रास्ताविक व प्रमुख अतिथींचा परिचय प्रा. डॉ. विजय वाकडे यांनी केले. त्यांनी प्रास्ताविकामध्ये जागतिक लोकसंख्या दिना*चे महत्त्व व या कार्यक्रमाच्या आयोजना मागची भूमिका सविस्तर विशद केली. या कार्यक्रमाचे प्रमुख वक्ते प्रा. मनीष पालवे यांनी भारताच्या वाढत्या लोकसंख्येबद्दल चिंता व्यक्त केली व वाढत्या लोकसंख्येच्या कारणांची, लोकसंख्या निवारणासाठी करण्यात आलेल्या उपायांची माहिती त्यांनी विद्यार्थ्यांना सविस्तर विशद केली. लोकसंख्या वाढीची कारणे व परिणामांची जाणीव करून देऊन,वाढत्या लोकसंख्येमुळे होणारी आरोग्याची बिकट स्थिती, पिण्याच्या पाण्याच्या समस्या, घरांची समस्या, कृषी उत्पादनाची समस्या, शिक्षणाची समस्या यावरही त्यांनी प्रामुख्याने प्रकाश टाकला.प्रा.डॉ. दिलीप महाजन यांनी अध्यक्षस्थानावरून बोलताना भारतातील लोकसंख्या वाढीचा वेग सर्वाधिक असून त्यामुळे भारताने चीनला मागे टाकून लोकसंख्येत प्रथम क्रमांक पटकविला आहे.भारताच्या वाढत्या लोकसंख्येमुळे बेरोजगारी, कुपोषण, दारिद्र्य अश्या समस्यांकडे भारत तीव्रतेने वाटचाल करीत आहे. याबाबत गंभीरतेने जनजागृती करून वाढत्या लोकसंख्येला आळा बसावा व लोकसंख्या नियंत्रणात आणण्यासाठी तरुण विद्यार्थ्यांनी जनजागृतीचे कार्य हाती घ्यावे, अशी अपेक्षा व्यक्त केली. या कार्यक्रमात प्रा.डॉ.सतीश मोरे,प्रा. शैलेंद्र जैन,प्रा.शरद रावे ,प्रा. काळे व ४७ विद्यार्थी उपस्थित होते व कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी या सर्वांनी प्रयत्न केले.अश्या प्रकारे महाविद्यालयात जागतिक लोकसंख्या दिन संपन्न झाला .

वित्तीय साक्षरतेवर कार्यशाळा:-

एस.पी.एम.स्व.तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य महाविद्यालयात प्राचार्य डॉ सुभाष गव्हाणे यांच्या अध्यक्षतेखाली अर्थशास्त्र विभागांतर्गत नियोजन मंडळाच्या वतीने*वित्तीय साक्षरता कार्यशाळा संपन्न झाली.सदर कार्यशाळेच्या अध्यक्षस्थानी स्थानिक महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉक्टर सुभाष गव्हाणे हे उपस्थित होते तर या कार्यक्रमाचे समन्वयक म्हणून प्रा.डॉ.दिलीप महाजन व उद्बोधक म्हणून प्रमुख अतिथी या नात्याने डॉ. प्रा.सारिका लोहाना मॅडम(सेबी सल्लागार समिती व निती आयोग एक्सपर्ट)तसेच त्यांचे सहकारी गोविंदा पाटील या कार्यक्रमाला उपस्थित होते.या कार्यशाळेची रितसर सुरुवात सरस्वती पूजनाने होऊन या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन व प्रमुख अतिथी यांचा परिचय तसेच प्रास्ताविक प्रा.डॉ.विजय वाकोडे यांनी विद्यार्थ्यांना वित्तीय साक्षरता कार्यशाळा आयोजित करण्या मागची भूमिका व महत्त्व विषद केले.त्यानंतर प्रमुख अतिथी प्रा.डॉ.सारिका लोहाना मॅडम यांचा पुष्पगुच्छ देऊन यथोचित सत्कार करण्यात आला. या वित्तीय साक्षरता कार्यशाळेच्या प्रमुख अतिथी सेबी-सल्लागार समिति व निती आयोग एक्सपर्ट प्रा.डॉ.सारिका लोहाना

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

१८

विद्या २०२४-२५

मॅडम यांनी विद्यार्थ्यांना आर्थिक व्यवहार करताना विशेषतः कोणती काळजी घ्यायची व डिजिटल माध्यमातून जास्तीत जास्त व्यवहार करत असताना अधिक काळजी करणे घेणे कश्या प्रकारे गरजेचे असते तसेच गुंतवणूक करतांना बचत, विमा इत्यादी ठिकाणी गुंतवणूक करत असताना जागृत राहणे अत्यंत गरजेचे असते, हे उदाहरणादाखल समजावून सांगितले. तसेच गुंतवणूक करताना शेअर बाजारातील व इतर कंपन्यांमध्ये गुंतवणूक करीत असताना सदर कंपनी बाबत सविस्तर माहिती व त्यांचे व्यवस्थापन या बाबत माहितीचा अभ्यास करूनच व स्वतः त्याचे अँन्यालीसिस करून नंतरच त्यात गुंतवणूक केली पाहिजे. अशाही उपायात्मक संदर्भ त्यांनी स्पष्ट केले. यात प्रशिक्षक प्रा.डॉ. सारिका लोहाना मॅडम यांनी विद्यार्थ्यांना डिजिटल मार्केटिंग, विक्री कौशल्य, ई-मार्केटिंग व सायबर सुरक्षितता, डिजिटल पेमेंट बाबत याबाबत ही सावधानता, जागरूकता निर्माण करण्याचे कार्य ही या वित्तीय साक्षरता कार्यशाळेतून मार्गदर्शकांनी केले. सदर कार्यक्रमाचा एकूण ६२ विद्यार्थ्यांची उपस्थिती लाभली व या वित्तीय साक्षरता कार्यशाळेत आपला सहभाग नोंदवला हजर राहिले. या वित्तीय साक्षरता कार्यशाळेच्या कार्यक्रमाचे आभार प्रदर्शन व या कार्यशाळेच्या कार्यक्रमाची सांगता या कार्यक्रमाचे समन्वयक प्रा.डॉ. दिलीप महाजन (अर्थशास्त्र विभाग व नियोजन मंडळ प्रमुख) यांनी कार्यक्रमाच्या शेवटी प्रमुख अतिथींचे व अध्यक्षांचे आभार मानले. सदर कार्यक्रमासाठी प्रा. डॉ. नागेश गायकवाड (नॅक समन्वयक), प्रा.डॉ. सुरेश माळशिखरे, प्रा.डॉ. सुभाष राऊत, प्रा.डॉ. सतिष मोरे, प्रा.डॉ. बाळकृष्ण इंगळे, प्रा. मनिष पालवे, प्रा. शैलेंद्र जैन, प्रा. संतोष काळे, तसेच समस्त विद्यार्थी वर्ग त्यांनी या कार्यक्रमाचा लाभ घेतला. अशा पद्धतीने ही वित्तीय साक्षरता कार्यशाळा यशस्वीपणे संपन्न झाली.

—प्रा.डॉ. दिलीप पांडुरंग महाजन
अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

१९

विद्या २०२४-२५

राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळ अहवाल

महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना राजकीय घडामोडी सोबतच राजकीय संकल्पनांची जाणीव व्हावी व राज्यातील राजकीय प्रक्रियेत त्यांचा सक्रिय सहभाग वाढावा आणि त्यातूनच उद्याचे नेतृत्व तयार व्हावे या उद्देशाने दरवर्षीप्रमाणे यावर्षी सुद्धा राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळाचे गठन करण्यात आले या अभ्यास मंडळामार्फत राबविण्यात आलेले उपक्रम पुढील प्रमाणे १) अभ्यास मंडळ गठन (दि. १४ सप्टेंबर २०२४ दरवर्षीप्रमाणे या वर्षी सुद्धा राज्यशास्त्र अभ्यास विषय घेतलेल्या सर्व विद्यार्थ्यांना दिनांक १४ सप्टेंबर २०२४ रोजी एकत्रित बोलविण्यात आले होते. या सभेमध्ये सर्वप्रथम राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळ लोकशाही मार्गाने गठन करण्याची प्रक्रिया प्रा.डॉ.नागेश गायकवाड यांनी सविस्तर समजून सांगितली सोबतच अभ्यास मंडळाची कर्तव्य व जबाबदारी सुद्धा स्पष्ट करून दिली. यानंतर सर्व विद्यार्थ्यांनी अभ्यास मंडळ गठनाच्या प्रक्रियेला लोकशाही पद्धतीने सुरुवात करून सर्वानुमते आपापल्या वर्गातून पदाधिकाऱ्यांची निवड केली. नंतर पदाधिकाऱ्यांनी आपल्या मधूनच कु. तरन्नुम अकबर नवरंगी बी.ए. तृतीय वर्ष यांची अध्यक्ष म्हणून निवड केली. तसेच इतर पदाधिकाऱ्यांच्या निवडी केल्या, नवनियुक्त पदाधिकाऱ्यांना गुलाबपुष्प देऊन सन्मान केला व त्यांना शुभेच्छा दिल्या.

शेवटी नवनियुक्त अध्यक्ष कु. तरन्नुम अकबर नवरंगी यांनी कार्यक्रमाचे आभार मानून आपले मनोगत व्यक्त केले. राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळ कार्यकारिणी सत्र -२०२४ - २५

१) कु. तरन्नुम अकबर नवरंगी	अध्यक्ष
२) कु. जागृती प्रकाश गवई	उपाध्यक्ष
३) कु. साक्षी अंबादास बोरुपी	सचिव
४) कु. अश्विनी संतोष यंगड	सदस्य
५) कु. अर्पिता अनिल हिवाळे	सदस्य
६) कु. कोमल सुरेश घाडगे	सदस्य
७) वैभव तुळशीराम वानखेडे	सदस्य
८) राजेश गजानन मांडवे	सदस्य
९) रुपेश संतोष पडाळे	सदस्य

२) राष्ट्रीय मतदार दिन (दि.२५ जानेवारी २०२५)

महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभाग व एन.सी.सी. विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रीय मतदार दिन साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. नागेश गायकवाड यांनी केले, याप्रसंगी त्यांनी विद्यार्थ्यांना मतदान हक्क समजावून सांगितले व सोबतच चांगला मतदार म्हणून वर्तन करण्यासाठी शपथ दिली. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे हे होते. त्यांनी आपल्या मार्गदर्शनात सांगितले की, विद्यार्थ्यांनी शिक्षण घेत असताना चांगल्या नागरिकांसाठी असणारी कर्तव्य लक्षात ठेऊन वर्तन करावे. आमचा विद्यार्थी चांगला नागरिक व्हावा या उद्देशाने आपण, आपला नेता निवडतांना मतदार म्हणून कोणत्याही प्रलोभनांना बळी न पडता आपले कर्तव्य पार पाडावे. सोबतच आपल्या घरच्यांना सुद्धा आग्रह करावा असे आवाहन केले. या कार्यक्रमाचे आभार एन.सी.सी. विभागप्रमुख कॅप्टन शरद रावे यांनी मानले.

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

२०

विद्या २०२४-२५

३) मतदार जनजागृती रॅली (दि.२५ जानेवारी २०२४)

दि. २५ जानेवारी २०२४ रोजी मतदार जनजागृती रॅलीचे आयोजन केले होते. चिखली शहरातील श्रीकृष्ण नगर मध्ये, मतदार दिनानिमित्त विविध घोषणा देत तसेच नागरिकांना मतदानाचे महत्व सांगून, प्रलोभणणा बळी न पडता मतदान करावे असे आवाहन केले. या रॅली मध्ये महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे, राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. नागेश गायकवाड कॅन्टन शरद रवे व सर्व प्राध्यापक वृंद सहभागी होते.

४) शिवजयंती

शिवजयंती निमित्त वक्तृत्व स्पर्धा (१९ फेब्रुवारी २०२५) महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभाग व राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या वतीने छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या जयंती निमित्ताने 'छत्रपती शिवाजी महाराजांची कार्यशैली' या विषयावर वक्तृत्व स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती. या स्पर्धेत बहुसंख्य विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेऊन छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या वेगवेगळ्या पैलूंवर प्रकाश टाकला. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या जयंती निमित्त सर्वप्रथम महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे यांच्या हस्ते छत्रपती महाराजांना हार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. त्यानंतर राज्यशास्त्र विभागाचे विभागप्रमुख डॉ. नागेश गायकवाड यांनी या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक करून स्पर्धेचे नियम व उद्दिष्टे समजावून सांगितले. याप्रसंगी अनेक विद्यार्थ्यांनी छत्रपती शिवाजी महाराजांची कार्यशैली आपल्या वक्तृत्वामधून प्रेक्षकांना पटवून सांगितली. या स्पर्धेचे परीक्षण डॉ. केदार ठोसर व डॉ. सुरेश माळशिखरे राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रमाधिकारी यांनी केले. तर या स्पर्धेमध्ये विनायक भानुसे बी. कॉम. तृतीय या विद्यार्थ्यांचा प्रथम तर अमोल गवई बी. कॉम. तृतीय याचा द्वितीय क्रमांक आला आहे. या विद्यार्थ्यांना रोख पारितोषिक व प्रमाणपत्र देऊन त्यांचा प्राचार्यांच्या हस्ते सन्मान करण्यात आला. या कार्यक्रमाचे यशस्वी सूरसंचालन कु. वैष्णवी काळे बी. ए. तृतीय हिने केले तर आभार प्रदर्शन कु. सुषमा जोरवाल बी. कॉम. तृतीय हिने केले.

५) प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम -

Leadership Development in Politics' (Date-01 to 17 April 2025) महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभागद्वारा आयोजित 'राजकारणातील नेतृत्व विकास' या प्रमाणपत्र अभ्यासक्रमाचे उद्घाटन दि.१ एप्रिल २०२५ रोजी झाले. त्यानंतर दररोज २ तास याप्रमाणे हा कोर्स दि.१७ एप्रिल २०२५ रोजी पूर्ण झाला. या कोर्सला एकूण २२ विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली होती, त्या सर्वांनी हा कोर्स पूर्ण केला. राज्यशास्त्र विभाग दरवर्षी विद्यार्थ्यांमध्ये नेतृत्व गुण विकसित होण्यासाठी अशा विविध उपक्रमांचे आयोजन करत असतो. दरवर्षी राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळाचे गठन सुद्धा याच उद्देशाने केले जाते. त्याचाच एक भाग म्हणून यावर्षी महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांसाठी दि. १ ते १७ एप्रिल २०२५ या दरम्यान 'राजकारणातील नेतृत्व विकास' या शिर्षकाचा अभ्यासक्रम तयार केला आहे. हा अभ्यासक्रम ३० तासांमध्ये पूर्ण केला असून त्यामध्ये विद्यार्थ्यांना, या अभ्यासक्रमात नेतृत्व म्हणजे काय? नेतृत्वाचे गुण कोणते? दोष कोणते? भारतीय राजकारणातील यशस्वी नेतृत्वांचा अनुभव काय आहे? अशा विविध प्रकरणातून नेतृत्व विकासासाठी नेतृत्वाची कौशल्य समजावून सांगितली आहेत.

समन्वयक

प्रा.डॉ.नागेश गायकवाड

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

२१

विद्या २०२४-२५

वाणिज्य विभाग

वाणिज्य व संगणक मंडळ अहवाल

वाणिज्य विभाग अहवाल - (सत्र - २०२४-२०२५)

शिक्षण प्रसारक मंडळाचे स्व. तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य विभागाच्या वतीने दरवर्षी वाणिज्य व संगणक मंडळाची स्थापना केली जाते. आणि या मंडळाच्या मार्फत रोजगाराशी निगडित असे अनेक कार्यक्रम दरवर्षी घेतले जातात. यामध्ये प्रामुख्याने औद्योगिक स्थळांना भेटी, बँक प्रशिक्षण कार्यशाळा, ट्रेडिंग सेंटरला भेटी, इंटर्नशिप प्रोग्राम तसेच प्लेसमेंट संदर्भात भेटी घेऊन विद्यार्थ्यांसाठी मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन सुद्धा केले जाते. विभागातील सर्व विद्यार्थ्यांना व्यावहारिक ज्ञान मिळावे यासाठी अशा प्रकारचे कार्यक्रम दरवर्षी आयोजित केले जातात.

सत्र २०२४ - २५ मध्ये मंडळाद्वारे खालील प्रमाणे कार्यक्रमांचे आयोजन केलेले आहे.

(१) वाणिज्य व संगणक मंडळाचे गठन व मार्गदर्शन कार्यक्रम-

दि.८ आक्टोबर २०२४ रोजी महाविद्यालयात सत्र २०२४- २५ या वर्षभरात विविध प्रकारचे कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यासाठी प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे यांचे अध्यक्षतेखाली वाणिज्य विभाग प्रमुख प्रा.डॉ. अनिल पुरोहित तसेच प्रा.डॉ. बाळकृष्ण इंगळे यांनी वाणिज्य व संगणक मंडळाच्या गठणासाठी बैठक आयोजित केली. व याच वेळी विकसित भारतात वाणिज्य विभागातील विद्यार्थ्यांचे योगदान या विषयावर मार्गदर्शन केले. मार्गदर्शन कार्यक्रमानंतर वाणिज्य व संगणक मंडळाची कार्यकारणी सर्वानुमते निवडण्यात आली. ती कार्यकारिणी खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्रमांक	पुर्ण नाव	वर्ग	पद
१	योगेश शिवाजी टेकाळे	वाणिज्य अंत्य वर्ष	अध्यक्ष
२	कु.आचल सुनिल चव्हाण	वाणिज्य अंत्य वर्ष	उपाध्यक्ष
३	अभिजित देवीदास वाघ	वाणिज्य द्वितीय वर्ष	सचिव
४	गौरव संतोष सिरसाट	वाणिज्य अंत्य वर्ष	सहसचिव
५	कु.कल्याणी सचिन महाले	वाणिज्य प्रथम वर्ष	कोषाध्यक्ष
६	विनायक देवीदास भानुसे	वाणिज्य अंत्य वर्ष	प्रसिध्दी प्रमुख
७	कु.शुभांगी दिलीप भानुसे	वाणिज्य प्रथम वर्ष	सदस्य
८	कु.सुषमा अनिल जोरवाल	वाणिज्य अंत्य वर्ष	सदस्य
९	कु.लक्ष्मी प्रदिप नाके	वाणिज्य प्रथम वर्ष	सदस्य
१०	कु.किर्ती श्रीराम खरात	वाणिज्य प्रथम वर्ष	सदस्य
११	कु.शीतल संतोष शहाणे	वाणिज्य प्रथम वर्ष	सदस्य

(२) इंटर्नशिप कार्यक्रम-

दिनांक ११ जून २०२४ ते १५ जुलै २०२४ या कालावधीत खुशाल गोलाणी अँड कंपनी चिखली येथे रोज ४ तास या प्रमाणे एकूण १०४ तास लेखा परिक्षा आंतरवासिता कार्यक्रमात खालील प्रमाणे बि.कॉम अंतिम वर्षाचे सहा विद्यार्थींनी सहभागी झाल्या.

१. कु.श्वेता भागवत बनसोडे	२. कु.आचल सुनिल चव्हाण
३. कु.वैष्णवी दिलीप मुदमाळी	४. कु.सुषमा अनिल जोरवाल
५. कु.श्रुती विजय जाधव	६. कु.रेणुका देवीदास गवई

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

२२

विद्या २०२४-२५

(३) पंडित दीनदयालजी उपाध्याय जयंती संपन्न -

दि. २५ सप्टेंबर २०२४ रोजी महाविद्यालयात पंडित दीनदयाल जी उपाध्याय यांची जयंती संपन्न झाली. यावेळी प्राचार्य व प्राध्यापक यांचे हस्ते पंडित जी यांच्या प्रतिमेला पुष्पहार अर्पण करण्यात आले. त्यानंतर महाविद्यालयाचे विद्यार्थी कु. आचल चव्हाण, कु. सुषमा जोरवाल, विनायक भानुसे व योगेश टेकाळे यांनी पंडित जी यांच्या जीवन कार्यावर प्रकाश टाकला.

(४) इंटर्नशिप कार्यक्रम -

दिनांक २१ ऑक्टोबर २०२४ ते २० नोव्हेंबर २०२४ या कालावधीत खुशाल गोलाणी अँड कंपनी चिखली येथे रोज ४ तास या प्रमाणे एकूण १०० तास लेखा परिक्षा आंतरवासिता कार्यक्रमात खालील प्रमाणे बि.कॉम अंतिम वर्षाचे सहा विद्यार्थी सहभागी झाले.

१. कु. श्रुतीका अनिल खरात	२. कु.पुनम कीशोर सांकुडे
३. अनिल शंकर गवई	४. सोमनाथ किशोर भुतेकर
५. योगेश शिवाजी टेकाळे	६. रोहण दिपक धंदोरे

(५) पीएच.डी. प्रिडिफेन्स व्हायव्हा संपन्न -

दि.६ डिसेंबर २०२४ रोजी श्री राजेश कुमार पुणे यांचा फ्री डिफेन्स व्हायवा महाविद्यालयातील वाणिज्य व व्यवस्थापन संशोधन केंद्रात संपन्न झाला. राजेश कुमार यांनी Critical Study of Financial inclusion and Insurance Penetration among Low Income Labourers Of Western Vidharbha Region त्यांच्या या विषयावर सखोल माहिती उपस्थित असलेल्या सर्व पीएच.डी. संशोधक व प्राध्यापक तसेच शहरातील उच्चशिक्षित उपस्थितांना माहिती दिली. यावेळी प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे, विषय तज्ञ प्रा. डॉ. प्रभाकर लढे व सुपरवायझर प्रा.डॉ. अनिल पुरोहित उपस्थित होते.

(६) शिवशंकर सेक्युरिटी अँड मॅन पॉवर सर्विसेस प्रायव्हेट लिमिटेड च्या मुलाखती -

दि.६-०२-२०२५ ते १०-०२-२०२५ या कालावधीत शिवशंकर सेक्युरिटी अँड मॅन पॉवर सर्विसेस प्रायव्हेट लिमिटेड रीजनल ट्रेनिंग सेंटर पुणे महाराष्ट्र राज्य व शिक्षण प्रसारक मंडळाचे स्व. तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य महाविद्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने सेक्युरिटी गार्ड व सुपरवायझर या पदासाठी नियुक्त पूर्व प्रशिक्षण कार्यक्रम निवडीसाठी महाविद्यालयात प्लेसमेंट विभागाने मुलाखती आयोजित केल्या. वय वर्ष १८ ते ४० वयोगटातील २६९ इच्छुकांच्या मुलाखती घेण्यात आल्या. यापैकी ८६ विद्यार्थ्यांची प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी निवड करण्यात आली. व त्यांना नियुक्तीपत्रे सुद्धा देण्यात आली.

(७) एस.पी.एम.वाणिज्य विभागाची स्थानिक उद्योगांना भेटी -

शिक्षण प्रसारक मंडळाचे स्वर्गीय तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य विभागातील विद्यार्थी, प्रा. डॉ. अनिल पुरोहित विभाग प्रमुख व प्रा. डॉ.बाळकृष्ण इंगळे यांनी मंगळवार दि.४ मार्च ला चिखली एम . आय . डी .सी. परिसरातील यश उद्योग, अंश बेकरी, त्रिज्या उद्योग, देव उद्योग व बालाजी आईस्क्रीम उद्योगाला भेटी दिल्या. सर्वप्रथम देव उद्योगाला भेट दिली या भेटीत नमकीन उत्पादनाचा विद्यार्थ्यांनी अभ्यास केला व संपूर्ण प्रक्रियेची माहिती घेतली. तसेच त्रिज्या उद्योगांमधील प्लास्टिक पिशवी उत्पादनाचे अध्ययन केले. यानंतर अंश बेकरी ला भेट दिली. या ठिकाणी केक व बेकरी प्रॉडक्ट कसे तयार होतात आणि त्याची गुणवत्ता व गुंतवलेल्या भांडवला संबंधी माहिती घेण्यात आली. या भेटीनंतर यश उद्योगात तयार होणाऱ्या फुटाणे उत्पादनाचे अध्ययन करण्यात आले. यामध्ये कच्च्या मालाची खरेदी व गुणवत्ता तसेच उत्पादन, हीटिंग व विक्री

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

२३

विद्या २०२४-२५

इत्यादी संबंधी सखोल माहिती घेण्यात आली. यानंतर शेवटी बालाजी आईस्क्रीम या उद्योगाला भेट देऊन या ठिकाणी तयार होणाऱ्या आईस्क्रीम कोन, कुल्फी तसेच पेप्सी इत्यादी उत्पादनाची माहिती घेऊन विद्यार्थ्यांनी सखोल अध्ययन केले. प्रत्येक उद्योगाच्या भेटीनंतर उद्योग मालकांनी आपल्या उद्योगातील उत्पादनाचे सॅम्पल प्रत्येक विद्यार्थ्यांना दिले. व या अध्ययनाचे विद्यार्थ्यांना भविष्यात उद्योग स्थापनेत निश्चित मदत होईल असे या सर्व उद्योग मालकांनी आपल्या संभाषणातून सांगितले. प्रत्येक उद्योगाच्या भेटीनंतर कार्यक्रमाचे समन्वयक प्रा. डॉ. अनिल पुरोहित व प्रा. डॉ. बाळकृष्ण इंगळे यांनी उद्योगाचे मालक श्री पवन सेठ अग्रवाल, श्री धनंजय खरात, श्री राजरत्न खरात, श्री अमित सेठ अग्रवाल आणि श्री अनिलजी वाधवाणी यांचे आभार मानून भविष्यात सुद्धा असे सहकार्य द्याल अशी अपेक्षा विभागाच्या वतीने करण्यात आली.

(८) श्री अंबिका अर्बन येथे बँक प्रशिक्षण कार्यशाळा -

शिक्षण प्रसारक मंडळाचे स्व. तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य महाविद्यालय, वाणिज्य विभागातील विद्यार्थ्यांसाठी, प्रा. डॉ. अनिल पुरोहित विभाग प्रमुख व प्रा. डॉ. बाळकृष्ण इंगळे, प्रा. मेहेत्रे यांनी शनिवार दि.८ मार्च ला महिला दिनाचे औचित्य साधून श्री अंबिका अर्बन मल्टी-स्टेट को-ऑपरेटिव क्रेडिट सोसायटी लिमिटेड चिखली येथे एकदिवसीय बँक प्रशिक्षण कार्यशाळा संस्थेच्या मा. अध्यक्षा सौ.संध्याताई कोठारी व माजी अध्यक्ष व विद्यमान जेष्ठ संचालक अॅड.विजयजी कोठारी यांचे मार्गदर्शनात आयोजित करण्यात आली.

वाणिज्य शिक्षण व व्यवहारिक शिक्षण यांचा सहसंबंध जोडण्यासाठी वाणिज्य विभाग दरवर्षी बँक प्रशिक्षण कार्यशाळा, औद्योगिक स्थळांना भेटी, सि.ए.कार्यालयात किंवा बँकेत इंटर्नशिप कार्यक्रम, प्लेसमेंट कटीव्हिटी आणि मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन करित असते.

कार्यशाळेत सर्वप्रथम विभागाच्या वतीने संस्थेचे माजी अध्यक्ष व जेष्ठ संचालक अॅड.विजयजी कोठारी, मुख्य कार्यकारी अधिकारी गजानन राउत, उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी राहुल चव्हाण, शाखा अधिकारी गणेश ठेंग यांचे स्वागत करण्यात आले. स्वागता नंतर बँकेचे कर्मचारी अमोल क-हाडे व विशाल पवार यांनी बँकेतील सर्व व्यवहाराची माहिती दिली. या मध्ये खाते उघडणे, कर्ज, मनी ट्रान्सफर, कृषी मालावर कर्ज सुविधा, आर.टी.जि.एस. सोने तारण कर्ज, लॉकर सुविधा इत्यादी माहितीचा समावेश होता. या नंतर बँकेतील सर्व व्यवहारासाठी लागणारे आवश्यक ती सर्व कागद पत्रे विद्यार्थ्यांकडून भरून घेण्यात आली. व विद्यार्थ्यांनी विचारलेल्या सर्व प्रश्नांची उत्तरे बँकेच्या अधिकारी वर्गाकडून देण्यात आली.

कार्यशाळेच्या शेवटी बँकेचे अध्यक्ष, सर्व संचालक तसेच अधिकारी व कर्मचारी यांचे विभागाच्या वतीने आभार मानण्यात आले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व परीचय प्रा.डॉ.बाळकृष्ण इंगळे, सुत्र संचालन प्रा. डिगांबर मेहेत्रे व आभार विभाग प्रमुख प्रा. डॉ. अनिल पुरोहित यांनी मानले.

प्रा.डॉ.बाळकृष्ण इंगळे

विभाग प्रमुख

प्रा.डॉ.अनिल पुरोहित

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

२४

विद्या २०२४-२५

विद्यार्थी विकास मंडळ अहवाल

महाविद्यालयामध्ये दरवर्षी विद्यार्थी विकास मंडळाच्या वतीने विद्यार्थ्यांच्या सुप्त गुणांना वाव देण्यासाठी विविध कार्यक्रमाचे आयोजन केले जाते. २४ - २५ या शैक्षणिक वर्षामध्ये विद्यार्थी विकास मंडळाचे प्रमुख डॉक्टर बाळकृष्ण इंगळे यांच्या मार्गदर्शनात आणि महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉक्टर गव्हाणे सर यांच्या नेतृत्वात खालील कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

१) दहीहंडी उत्सव - दिनांक २६-८-२०२४ रोजी विद्यार्थी विकास मंडळाच्या वतीने दहीहंडीचे आयोजन करण्यात आले होते. सकाळी दहा वाजता प्राचार्य गव्हाणे सर आणि विद्यार्थी विकास मंडळाचे सर्व पदाधिकारी यांनी भगवान श्रीकृष्ण यांच्या प्रतिमेचे पूजन करून दहीहंडी उत्सवाला सुरुवात केली. या दहीहंडी मध्ये प्रत्येक वर्गांनी आपला स्वतंत्र ग्रुप तयार करून अनेक मनोरे रचलेत दहीहंडीमध्ये एकूण ३५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला.

२ गणपती उत्सव - दिनांक ८ सप्टेंबर ते १४ सप्टेंबर यादरम्यान गणपती उत्सवाचे आयोजन करण्यात आले होते. दरवर्षी या उत्सवामध्ये शिक्षक शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित असतात. श्री च्या पूजेची जबाबदारी प्रत्येक दिवस प्रत्येक वर्गाला विभागून दिली जाते. ही जबाबदारी संबंधित वर्गाचे पालक अतिशय भक्तिभावाने पार पडतात.

३. दीप उत्सव - दिनांक २७ ऑक्टोबर २०२४ रोजी संध्याकाळी साडेसहा वाजता महाविद्यालयात प्राचार्य डॉक्टर गव्हाणे सर यांच्या हस्ते आणि विद्यार्थी विकास मंडळाच्या उपस्थितीत दीपोत्सव साजरा करण्यात आला. यावेळेस प्रत्येक वर्गाच्या समोर विद्यार्थ्यांनी आकर्षक रांगोळी काढून वर्ग सजविले होते. त्याचबरोबर मुख्य स्टेजवर सुद्धा सुंदर पद्धतीने रांगोळी काढून दिव्यांची आरास लावली होती या दीप उत्सवामध्ये महाविद्यालयातील संपूर्ण शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांची उपस्थिती होती.

४ वार्षिक स्नेहसंमेलन - दिनांक १९ मार्च ते २२ मार्च या कालावधीमध्ये स्नेहसंमेलनाचे आयोजन करण्यात आले होते यामध्ये दिनांक १९ व २० मार्चला क्रीडा स्पर्धा आयोजित केल्या होत्या. त्यानंतर दिनांक २१ मार्च व २२ मार्चला सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या सांस्कृतिक कार्यक्रमांमध्ये पोस्टर मेकिंग, गीत गायन, नाटिका, मिस मॅच स्पर्धा, एक मिनिट स्पर्धा, फिश पॉइंट स्पर्धा, वेशभूषा स्पर्धा विविध गुणदर्शन इत्यादीचे आयोजन करण्यात आले होते. या सर्व कार्यक्रमाचा विद्यार्थ्यांनी मनसोक्त आनंद लुटला व आपले कलागुण सादर केले. या स्नेहसंमेलनाचे उद्घाटक शिक्षण प्रसार मंडळाचे सचिव माननीय प्रेमराजजी भाला हे होते तर कार्यक्रमाचे स्वागताध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉक्टर गव्हाणे सर हे होते. या स्नेहसंमेलनाला खूप मोठ्या प्रमाणात विद्यार्थी संख्या उपस्थित होते या स्नेहसंमेलनाचे आयोजन विद्यार्थी विकास मंडळाच्या सर्व पदाधिकाऱ्यांनी केले यामध्ये प्रामुख्याने सांस्कृतिक विभाग प्रमुख डॉक्टर राऊत सर राष्ट्रीय

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

विद्या २०२४-२५

सेवा योजनेचे प्रमुख डॉक्टर ठोसर आणि डॉक्टर माळ शिखरे तसेच राष्ट्रीय छात्र सेनेचे कॅप्टन शरद रावे शारीरिक शिक्षण विभागाचे संचालक डॉक्टर ब्रम्हे हे होते हे सर्व कार्यक्रम महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉक्टर गव्हाणे सर यांच्या नेतृत्वात आणि विद्यार्थी विकास मंडळाचे प्रमुख डॉक्टर बाळकृष्ण इंगळे यांच्या मार्गदर्शनात पार पडले.

अहवाल

महाराष्ट्र शासन सांस्कृतिक विभाग ,सांस्कृतिक संचालनालय ,मुंबई द्वारा मा.मुख्यमंत्री श्री देवेन्द्रजी फडणविस ,मा.उपमुख्यमंत्री श्री एकनाथजी शिंदे,मा.उपमुख्यमंत्री श्री अजितदादा पवार तथा सांस्कृतिक कार्य मंत्री अँड श्री. आशिषजी शेलार यांच्या सक्षम नेतृत्वात महाराष्ट्रात सांस्कृतिक तथा सामाजिक श्रेत्रात भरीव योगदान देणारे महामानव तथा लेखक तथा कलावंत यांच्या जीवनावर आधारीत कामगारीची जनतेला माहीती व्हावी या करीता संपूर्ण महाराष्ट्रात विविध ठिकाणी सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले असून दि.२२/३/२०२५ शनिवार रोजी थोर समाजवादी लेखिका तथा स्त्रि-पुरुष निबंधकार ताराबाई शिंदे यांच्या जीवन कार्यावर आधारीत महीला विकास कक्ष,एस.पी.एम.महाविद्यालय चिखली जि.बुलढाणा प्रस्तूत संगीत नृत्य,नाट्य अविष्कार अवकाशीचा तारा ही सांस्कृतिक मेजवाणी प्रेक्षकांना चाखायला मिळाली .या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा.प्राचार्य डॉ.सुभाष गव्हाणे ,उद् घाटक मा.सौ.श्वेता अभय राजे ,समन्वयीका ,प्रमुख पाहुणे मा.डॉ.संध्याताई विजयजी कोठारी ,अध्यक्ष ,श्री.अंबिका अर्बन को- ऑप सोसायटी लि.चिखली ,मा.सौ.ज्योत्स्नाताई सतिषजी गुप्त ,संचालिका विद्यी निकेतन चिखली ,प्राचार्य डॉ.ज्योत्स्नाताई गुल्हाणे,सु.रा.चुनावाले आयुर्वेदिक महा.चिखली यांच्या उपस्थितीत उद् घाटन समारंभ पार पडला .यावेळी मा.डॉ.संध्याताई कोठारी यांचा महाविद्यालयास वेडिंग मशिन दिल्याबद्दल सत्कार करण्यात आला. त्यानंतर अवकाशातील तारा ही कलाकृती सूर निरागस मराठी वाद्यवृंद आणि समूह तसेच बुलढाणा येथील सुप्रिद्ध गायीका प्राची माडीवाले व करणसिंग राजपूत या कलावंतनी अभंग,भक्तीगीते व भाव गीते सादर केली सोबतच प्रा.अमोल अढाऊ दिग्दर्शित ताराबाई शिंदे एक परिवर्तन विचार ही नाटीका सादर केली तर सु.रा.चुनावाले आयुर्वेद महाविद्यालय येथील विद्यार्थी कलावंतानी श्री गणेश वंदन नृत्य व बेटी बचाओ बेटी पढाओ हे मुकनाट्य सादर करून रसिकांना मंत्रमुग्ध केले तर एस.पी.एम.महाविद्यालयातील विद्यार्थीने गोंधळ,जोगवा व मंगळागौर नृत्य असा कलाअविस्कार विनामूल्य रसिकांन करीता सादर केला. आहे.संपूर्ण कार्यक्रमाला श्री विकास खारगे मा.मुख्यमंत्र्याचे अपर सचिव सांस्कृतिक कार्य विभाग व श्री विभीषण चवरे ,संचालक ,सांस्कृतिक कार्य संचालनालय,म.रा.मुंबई यांनी मार्गदर्शन केले आहे. कार्यक्रम अधिक सक्षमपणे घेण्याकरीता शि.प्र.मं.चे अध्यक्ष मा.रामकृष्णदादा शेते व सचिव मा.प्रेमराजजी भाला व संचालक मंडळ यांचे मोलाचे मार्गदर्शन लाभले . कार्यक्रमाच्या समन्वयीका सौ.श्वेता अभय राजे व आयोजक प्रा.डॉ.प्रफुल्ल गवई यांनी कार्यक्रम यशस्वी केला . सदर कार्यक्रम यशस्वी करण्यात प्राध्यापक बंधू,कर्मचारी तथा विद्यार्थ्यांनी सहकार्य केले.

- प्रा.डॉ.प्रफुल्ल गवई

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

२६

विद्या २०२४-२५

ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्र विभाग

Library at a Glance:

एकूण ग्रंथ	:	२७३७७.
नियतकालिके	:	३१.
वर्तमानपत्रे	:	०५
एकूण ग्रंथ देवघेव	:	४०६
एकूण ग्रंथालय सभासद संख्या	:	१८६+२७

कार्यक्रमाचे आयोजन:

१. दीक्षारंभ कार्यक्रम (Induction Programme) (दि. ०६ जुलै २०२४):

महाविद्यालयामध्ये प्रवेश केलेल्या विद्यार्थ्यांना वाचन कौशल्य, महाविद्यालयीन शिक्षणात ग्रंथालयाची भूमिका, ग्रंथालयातील संसाधनाची माहिती व स्थिती, आणि ग्रंथालयीन सेवा बद्दल विद्यार्थ्यांना माहिती देण्यात आली.

कार्यक्रमाचे अध्यक्ष : प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे,

वक्ते: प्रा.डॉ. प्रदीप हिम्मतराव बारड,

आय क्यू ए सी समन्वयक : डॉ..नागेश गायकवाड

आयोजन समिती प्रमुख: प्रोफेसर डॉ. दिलीप महाजन, , डॉ. विजय वाकोडे प्रा. डॉ. सतीश मोरे , डॉ. बाळकृष्ण इंगळे.

सहभागी विद्यार्थी संख्या: २७

YouTube Link : <https://youtu.be/p68GqntWZQY>

२. डॉ एस आर रंगनाथन जयंती (दि.१२ ऑगस्ट २०२४):

कार्यक्रमाचे उद्घाटक /अध्यक्ष : प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे,

वक्ते: प्रा.डॉ. प्रदीप हिम्मतराव

आयोजक : प्रा. मनीष पालवे

आय क्यू ए सी समन्वयक : डॉ..नागेश गायकवाड

आयोजन समिती : सदस्य प्रा. मनीष पालवे, डॉ. विजय वाकोडे श्री जितेंद्र इंगळे
श्री सागर गवई

सहभागी विद्यार्थी संख्या: १९+४५

३. वाचक प्रशिक्षण कार्यक्रम (User Orientation Programme) (दि. ५ सप्टेंबर २०२४):

महाविद्यालय ग्रंथालयाची ओळख या विषयी विद्यार्थ्यांना थोडक्यात माहिती देण्यात आली.

प्रमुख उपस्थिती : प्राचार्य डॉ सुभाष गव्हाणे

आयोजक : प्रा.डॉ. प्रदीप हिम्मतराव बारड,

आय क्यू ए सी समन्वयक : डॉ..नागेश गायकवाड

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

२७

विद्या २०२४-२५

सहभागी विद्यार्थी संख्या: ५२

४. भारतरत्न डॉ.ए.पी.जे. अब्दुल कलाम वाचन प्रेरणा दिन निमित्त परिसंवाद
(दि. १५ ऑक्टोबर २०२४)

उद्घाटक : प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे
उपस्थिती : प्रा. मनीष पालवे
आयोजक : प्रा.डॉ. प्रदीप हिम्मतराव बारड,
आयोजन समिती : डॉ..नागेश गायकवाड डॉ. विजय वाकोडे, श्री सागर गवई
सहभागी विद्यार्थी : ३८

५ .नोबेल पारितोषिक विजेते अर्थशास्त्रज्ञांच्या पोस्टर प्रदर्शनाचे आयोजन: (१९ एप्रिल २०२४)

दरवर्षी ग्रंथालय विभागातर्फे रॉयल स्वीडिशअकॅडमीच्या सौजन्याने जगातील आतापर्यंतचे नोबेल पारितोषिक विजेते अर्थशास्त्रज्ञांच्या पोस्टर प्रदर्शनाचे आयोजन करण्यात येत असते. संस्थापक अध्यक्ष लालाजी यांच्या जयंतीनिमित्त आयोजन करण्यात आले होते.

कार्यक्रमाचे उद्घाटक : प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे,

सहभागी विद्यार्थी : ५२

सामंजस्य करार (MoU):

१. श्री शिवाजी विज्ञान व कला महाविद्यालय चिखली.
२. श्रीमती सिंधुताई जाधव विज्ञान व कला महाविद्यालय मेहकर.
३. जिजामाता महाविद्यालय बुलढाणा.
४. संत भगवान बाबा महाविद्यालय सिंदखेडराजा.
५. विदर्भ महाविद्यालय बुलढाणा.
६. सेंट विन्सेंट कॉलेज ऑफ कॉमर्स शंकर शेठ रोड पुणे
७. सुनील रामसिंग चुनावाले आयुर्वेदिक महाविद्यालय चिखली

Link : <https://spmtmchikhli.ac.in/pages/librarysmou.php>

– प्रा.डॉ. प्रदीप हिम्मतराव बारड
ग्रंथालय विभाग प्रमुख आणि प्रोफेसर

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

२८

विद्या २०२४-२५

शारीरिक शिक्षण अहवाल

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२०२५ मध्ये विद्यापीठाव्दारा आयोजित क्रॉसकंट्री थलेटिक्स बॉक्सींग अशा विविध आंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेत महाविद्यालयातील एकूण १६ विद्यार्थ्यांनी आपला सहभाग नोंदविला.

आंतर महाविद्यालयीन बॉक्सींग स्पर्धेत महाविद्यालयाचा खेळाडु विजय सुरेश गवई वाणिज्य अंत्य वर्ष याने ८९-९२ किलो वजन गटात कास्य पदक प्राप्त केले. आंतर महाविद्यालयीन थलेटिक्स स्पर्धेत कु. पुनम संजय देशमुख वाणिज्य व्दितीय वर्ष हिने ८०० मी.रनिंग मध्ये कास्य पदक प्राप्त केले.

आयोजन

- दिनांक २१ जुन २०२४ रोजी महाविद्यालयात आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा करण्यात आला. यामध्ये महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच विद्यार्थी सहभागी झाले.
- दिनांक २९ ऑगस्ट २०२४ रोजी महाविद्यालयात राष्ट्रीय क्रिडा दिन साजरा करण्यात आला. या दिवशी महाविद्यालयात आंतरवर्गीय क्रॉस कंट्री स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले.
- दिनांक २१ डिसेंबर २०२४ रोजी जागतिक ध्यान दिनाचे औचित्य साधुन शारीरिक शिक्षण विभाग व आर्ट ऑफ लिव्हिंग च्या संयुक्त विद्यमाने कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले.
- दिनांक १५ जानेवारी २०२५ रोजी महाविद्यालयात राज्य क्रिडा दिन साजरा करण्यात आला.
- दिनांक १९ मार्च ते २० मार्च २०२५ या कालावधीत स्नेहसंमेलना अंतर्गत महाविद्यालयात आंतरवर्गीय क्रिकेट स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले.

महाविद्यालयाचे भुषण

विजय सुरेश गवई(वाणिज्य अंत्य वर्ष)

पुनम संजय देशमुख(वाणिज्य व्दितीय वर्ष)

आंतर महाविद्यालयीन बॉक्सींग स्पर्धेत आंतर महाविद्यालयीन थलेटिक्स स्पर्धेत कास्य पदक कास्य पदक

– प्रा.डॉ.उल्हास वि.ब्रम्हे

शारीरिक शिक्षण संचालक

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

२९

विद्या २०२४-२५

राष्ट्रीय सेवा योजना अहवाल

प्रास्ताविक:-या शैक्षणिक वर्षात राष्ट्रीय सेवा योजना पथकाच्या माध्यमातून वर्षभर विविध कार्यक्रम आणि उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

हर घर तिरंगा अभियान: दि. १४ आणि १५ ऑगस्ट रोजी स्वातंत्र्य दिनाच्या निमित्ताने हरघर तिरंगा अभियान साजरे करण्यात आले. महाविद्यालयातील शिक्षक आणि शिक्षकेतर कर्मचारी वृंद तसेच विद्यार्थी यांना त्यांच्या घरी लावण्यासाठी तिरंगा ध्वज वितरण करण्यात आले. या सोबतच राष्ट्रीय सेवा योजना पथकाचे दत्तक ग्राम गोदरी येथेही ग्रामपंचायत जवळ फलक लावणे तसेच राष्ट्रध्वज तिरंगा भेट देणे, राष्ट्रध्वजा विषयी जनजागृतीचे आयोजन करण्यात आले.

महात्मा गांधी जयंती व स्वच्छता पंधरवाडा :-महात्मा गांधी जयंती व स्वच्छता पंधरवाडा यानिमित्ताने ०१ व ०२ ऑक्टोबर २०२४ रोजी महाविद्यालय परिसरामध्ये स्वच्छता करण्यात आली. चिखली येथील आदर्श प्राथमिक विद्यामंदिर मध्ये पर्यावरण व स्वच्छता जनजागृती तसेच 'जुसापि वितरण आणि ग्रामपंचायत गोदरी परिसर स्वच्छता करून जिल्हा परिषद शाळेमध्ये एकवापरी प्लास्टिक बाबत जागृती करून जुन्या साडीची पिशवी वितरण करण्यात आले.या दोन्ही उपक्रमांद्वारे स्वच्छतेचा तसेच स्वच्छ पर्यावरणाचा संदेश प्रभावीपणे पोहोचला.

राष्ट्रीय एकता दिवस :-३१ ऑक्टोबर २०२४ राष्ट्रीय एकता दिवसाच्या निमित्ताने रॅलीचे आयोजन करून तसेच भाषण स्वरूपात राष्ट्रीय एकता दिवस साजरा करण्यात आला.

संविधान दिन उपक्रम:-संविधान दिन २६ नोव्हेंबर २०२४ रोजी महाविद्यालयात संविधाना विषयी डॉ. सुभाष राऊत यांनी मार्गदर्शन केले तसेच याच कार्यक्रमात संविधान प्रास्ताविकेचे सामूहिक वाचन करून संविधान रक्षणाची शपथ घेण्यात आली. महाविद्यालयापासून चिंच परिसरापर्यंत रॅलीच्या माध्यमातून जनजागरण तसेच संविधान प्रास्ताविका वितरण आणि चिखलीच्या महत्त्वपूर्ण चिंच परिसरामध्ये अतिशय उत्साहाने विविध घोषणा देऊन संविधानाविषयी जागरूकता निर्माण करण्याचा प्रयत्न करण्यात आला.

संत गाडगेबाबा पुण्यतिथी :-२० डिसेंबर संत गाडगेबाबा पुण्यतिथी यानिमित्ताने महाविद्यालय व आजूबाजूच्या परिसराची स्वच्छता करण्यात आली. महाविद्यालयाच्या स्वामी विवेकानंद सभागृहात झालेल्या कार्यक्रमात कार्यक्रम अधिकारी डॉ. केदार ठोसर, प्राचार्य डॉ. गव्हाणे तसेच विद्यार्थी विजय गवई, अमोल गवई यांनी गाडगेबाबांच्या जीवन कार्यावर प्रकाश टाकला.

संत गाडगेबाबा जयंती:-२३ फेब्रुवारी २०२५ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजनेचे प्रेरणास्थान संत गाडगेबाबा यांच्या जयंतीच्या निमित्ताने राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी तसेच विद्यापीठ रा.से.यो. सल्लागार समिती सदस्य डॉ. केदार ठोसर यांनी स्वयंसेवकांसमोर तसेच दत्तक ग्राम गोदरी मध्ये नागरिकांसमोर गाडगे बाबांचे स्वच्छता, शिक्षण, अंधश्रद्धा निर्मूलन या क्षेत्रातले योगदान विशद केले. स्वयंसेवकांनी संपूर्ण गोदरी गावामध्ये स्वच्छता, एकवापरी प्लास्टिकचे दुष्परिणाम, पर्यावरण यासंबंधी प्रभावी पथनाट्य सादर केले तसेच जुन्या साडीची पिशवी अर्थात जुसापि वितरण तसेच संविधान प्रास्ताविका वितरण केले.

विशेष आकर्षक उपक्रम:-विनायक भानुसे या स्वयंसेवकाने गाडगे बाबांचा हुबेहूब वेश धारण करून स्वच्छता केली व ग्रामस्थांना गाडगेबाबांचे विचार सांगितले. याबाबत नागरिकांनी राष्ट्रीय सेवा योजना पथकाचे विशेष कौतुक केले.

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३०

विद्या २०२४-२५

विशेष उपलब्धी :-महाविद्यालय राष्ट्रीय सेवा योजना पथकाचा स्वयंसेवक उमेद का पठाण याने चार शिबिरांमध्ये यशस्वी सहभाग घेतल्यानंतर २६ जानेवारी रोजी राज्य गणतंत्र दिन परेड मुंबई येथे सहभाग घेतला. महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजना पथकासाठी तसेच महाविद्यालयासाठी ही एक विशेष उपलब्धी २०२४-२५ सत्रासाठी आहे.

माय भारत पोर्टल वर नोंदणी :-केंद्र सरकारच्या नियोजन व निर्देशानुसार राष्ट्रीय सेवा योजनेतील स्वयंसेवकांची नोंदणी माय भारत पोर्टलवर संपूर्ण देशात सुरु आहे. यासंबंधीचे एक प्रशिक्षण, कार्यक्रम अधिकारी डॉ केदार ठोसर यांनी नागपूर येथील जी एच रायसोनी महाविद्यालयामध्ये घेतले. त्यानंतर महाविद्यालयाची नॉलेज इन्स्टिट्यूट म्हणून नोंदणी, राष्ट्रीय सेवा योजना पथकाची तसेच कार्यक्रम अधिकाऱ्यांची नोंदणी आणि त्यानंतर स्वयंसेवकांची नोंदणी करून घेण्यात आली. माय भारत पोर्टल संबंधी विद्यार्थ्यांना संपूर्ण माहिती देण्यात आली तसेच त्यांनी आपापल्या गावामध्ये तरुणांना या पोर्टलची उपयोगिता समजावून सांगण्याचे आवाहन करण्यात आले.

– समन्वयक
डॉ.केदार ठोसर

माजी विद्यार्थी मेळावा अहवाल

दिनांक १२/४/ २०२४ रोजी महाविद्यालयात माजी विद्यार्थी मेळावा संपन्न झाला. सकाळी ९-१० दरम्यान सत्तर विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली. या मेळाव्याच्या उद्घाटनासाठी संस्थेचे सन्माननीय अध्यक्ष रामकृष्णदादा शेते, डॉ. भूषणजी डागा,श्री अमोलजी खेकाळे व महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.सुभाष गव्हाणे उपस्थित होते. सुरुवातीला विद्यापीठाचे दैवत राष्ट्रसंत गाडगेबाबा यांच्या प्रतिमेला हारअर्पण व दीप प्रज्वलन करून कार्यक्रमाची सुरुवात झाली.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक प्रा. मनीष पालवे यांनी करीत २०१८ ते २०२३ दरम्यानच्या माजी विद्यार्थ्यांना बोलवण्यात महाविद्यालयाची भूमिका या संबंधी माहिती दिली व पाहुण्यांचा परिचय करून दिला. त्यानंतर उद्घाटनवर भाषणात संस्थेचे सन्माननीय अध्यक्ष रामकृष्णदादा शेते यांनी विद्यार्थ्यांना आशीर्वाद पर मार्गदर्शन केलं आणि आपण एसपीएमचे ब्रँड आहात ज्या ठिकाणी जाल त्या ठिकाणी आपलं भवितव्य हे उज्वलच असेल असा आम्हाला विश्वास आहे. त्या ठिकाणी आपण आपल्या कार्याचा निश्चितच ठसा उमटवाल याची आम्हाला खात्री आहे. असे प्रतिपादन केले. त्यानंतर सर्व उपस्थित विद्यार्थ्यांचे गुलाब पुष्प देऊन सन्मान करण्यात आला आणि माजी विद्यार्थी समिती द्वारे तयार

मला सार्थ अभिमान,मी SPM चा विद्यार्थी – *THNK YOU !* अश्या Selfie Point चे अनावरण करण्यात आले. त्यासोबतच सर्व विद्यार्थ्यांनी selfie घेऊन आपल्या इतर मित्रांना Social media वर शेअर करण्याची सूचना करण्यात आली. महाविद्यालयाचे Naac समन्वयक डॉ. नागेश गायकवाड यांनी माजी विद्यार्थ्यांची Naac विषयक भूमिका समजाऊन सांगून सर्वांच्या सहकार्याची भूमिका मांडली. तदनंतर सर्व माजी विद्यार्थी आणि प्राध्यापक यांनी एकत्रित भोजन घेऊन मागील आठवणींना उजाळा दिला.

दुसऱ्या सत्रात मा.प्राचार्य यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करून पूर्वीची व आजची शैक्षणिक स्थिती याविषयी आढावा घेतला. त्यानंतर अनेक विद्यार्थ्यांनी आपल्या जुन्या आठवणींना उजाळा दिला आणि आपण या महाविद्यालयाचे विद्यार्थी असल्याचा सार्थ अभिमान असल्याची भावना व्यक्त केली. शेवटच्या सत्रात प्राध्यापक आणि माजी विद्यार्थ्यांनी घरीरेज्ञश चीळल च्या साह्याने पुन्हा एकदा स्नेह संमेलनाचा मनमुराद आस्वाद घेतला. कार्यक्रमाचे सूत्र संचालन माजी विद्यार्थी समिती समन्वयक डॉ. विजय वाकोडे यांनी तर आभार प्रदर्शन डॉ. बाळकृष्ण इंगळे यांनी केले. कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी माजी विद्यार्थी समितीचे सदस्य डॉ. माळशिखरे, डॉ.राऊत, प्रा. उल्हास ब्रह्मे, प्रा. मनीष पालवे व सर्व शिक्षक आणि शिक्षकेतर कर्मचारी यांनी सहकार्य केले.

– समन्वयक
प्रा.डॉ.विजय वाकोडे

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३१

विद्या २०२४-२५

करियर कौन्सिलिंग अँड प्लेसमेंट सेल

प्लेसमेंट सेल अहवाल

महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना रोजगार मिळावा किंवा रोजगार संदर्भात मार्गदर्शन प्राप्त व्हावे म्हणून महाविद्यालयात प्लेसमेंट सेल कार्यरत आहे. प्लेसमेंट सेल व्दारे दरवर्षी कॅम्पस मुलाखती व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे आयोजन केले जाते. या वर्षी म्हणजे सत्र २०२४-२५ मध्ये प्लेसमेंट विभागाच्या वतीने खालील प्रमाणे कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

(१) इंटर्नशिप कार्यक्रम-

दिनांक ११ जुन २०२४ ते १५ जुलै २०२४ या कालावधीत खुशाल गोलाणी अँड कंपनी चिखली येथे रोज ४ तास या प्रमाणे एकूण १०४ तास लेखा परिक्षा आंतरवासिता कार्यक्रमात खालील प्रमाणे बि.कॉम अंतिम वर्षाचे सहा विद्यार्थीनी सहभागी झाल्या.

१. कु.श्वेता भागवत बनसोडे
२. कु.आचल सुनिल चव्हाण
३. कु.वैष्णवी दिलीप मुदमाळी
४. कु.सुषमा अनिल जोरवाल
५. कु.श्रुती विजय जाधव
६. कु.रेणुका देवीदास गवई

(२) इंटर्नशिप कार्यक्रम-

दिनांक २१ ऑक्टोबर २०२४ ते २० नोव्हेंबर २०२४ या कालावधीत खुशाल गोलाणी अँड कंपनी चिखली येथे रोज ४ तास या प्रमाणे एकूण १०० तास लेखा परिक्षा आंतरवासिता कार्यक्रमात खालील प्रमाणे बि.कॉम अंतिम वर्षाचे सहा विद्यार्थी सहभागी झाले.

१. कु. श्रुतीका अनिल खरात
२. कु.पुनम कीशोर सांकुडे
३. अनिल शंकर गवई
४. सोमनाथ किशोर भुतेकर
५. योगेश शिवाजी टेकाळे
६. रोहण दिपक धंदोरे

(३) शिवशंकर सिक्योरिटी अँड मॅन पॉवर सर्विसेस प्रायव्हेट लिमिटेड च्या मुलाखती- दि.६-०२-२०२५ ते १०-०२-२०२५ या कालावधीत शिवशंकर सेक्युरिटी अँड मॅन पॉवर सर्विसेस प्रायव्हेट लिमिटेड रीजनल ट्रेनिंग सेंटर पुणे महाराष्ट्र राज्य व शिक्षण प्रसारक मंडळाचे स्व. तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य महाविद्यालय यांच्या संयुक्त विद्यमाने सेक्युरिटी गार्ड व सुपरवायझर या पदासाठी नियुक्त पूर्व प्रशिक्षण कार्यक्रम निवडीसाठी महाविद्यालयात प्लेसमेंट विभागाने मुलाखती आयोजित केल्या. वय वर्ष १८ ते ४० वयोगटातील २६९ इच्छुकांच्या मुलाखती घेण्यात आल्या. यापैकी ८६ विद्यार्थ्यांची प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी निवड करण्यात आली. व त्यांना नियुक्तीपत्रे सुद्धा देण्यात आली.

प्रा.मनिष पालवे
सदस्य

प्रा.डॉ.उल्हास ब्रम्हे
सदस्य

प्रा.डॉ.अनिल पुरोहित
समन्वयक

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३२

विद्या २०२४-२५

पुरस्कार व शिष्यवृत्ती वितरण समिती अहवाल

महाविद्यालयातील गुणवंत, होतकरू व नियमित विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहित करण्याच्या उद्देशाने, महाविद्यालयातर्फे त्यांचे कौतुक व्हावे या उद्देशाने दरवर्षी महाविद्यालयाकडून विविध पुरस्कार व शिष्यवृत्तीचे मान्यवरांच्याहस्ते वितरण करण्यात येते. या २०२४-२५ चालु शैक्षणिक सत्रात

दिनांक १५ ऑगस्ट २०२४ रोजी स्वातंत्र्यदिनी पुरस्कार वितरण- महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे यांच्या अध्यक्षते खाली श्री.मा.रामकृष्णदादाशेटे (अध्यक्ष, शिक्षणप्रसारकमंडळ, चिखली) यांच्या शुभहस्ते गुणवंत, अभ्यासू, होतकरू विद्यार्थ्यांना विविध पुरस्कार वितरित करून त्यांचा सन्मान करण्यात आला. या प्रसंगी विविध विषयात, विविध वर्गात, प्रथम क्रमांक पटकावणाऱ्या गुणवंत अशा एकूण ३१ विद्यार्थ्यांना मान्यवरांच्या हस्ते पुरस्कारांच्या स्वरूपा मध्ये रोख रक्कम रु. ९,२८०/- मात्र वितरित करण्यात आली. यांतील रु.६,४७१/ही रक्कम विविध सामाजिक क्षेत्रांतील मान्यवर दात्यांकडून ठेव स्वरूपात ठेवली गेली असून रु.२,८०९/- ही रोख रक्कम महाविद्यालयातील विविध प्राध्यापकांकडून रोख स्वरूपात प्राप्त होते. कार्यक्रमाचे यशस्वीपणे प्रास्ताविक, परिचय, सूत्रसंचालन व नियोजन प्रा. डॉ. सतीश मोरे व आभारप्रदर्शन या कार्यक्रमाचे समन्वयक प्रा. डॉ. दिलीप महाजन यांनी केले.

दि. २६ जानेवारी २०२५ रोजी प्रजासत्ताक दिनी विविध पुरस्कार व शिष्यवृत्तीचे वितरण करण्यात आले. याप्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे यांच्या अध्यक्षतेखाली तसेच श्री.मा. नानासाहेब बाहेकर. (उपाध्यक्ष , शिक्षण प्रसारक मंडळ , चिखली) त्यांच्या शुभहस्ते त्यांच्या उपस्थितीत २६ होतकरू, नियमित , गरीब, गुणवंत विद्यार्थ्यांना रोख रु. ११,४५४/- मात्र रुपयांचे पुरस्कार व शिष्यवृत्तीचे वितरण करण्यात आले. यातील रु.६,२५४/- मात्र रक्कम समाजांतील प्रतिष्ठित मान्यवरांकडून ठेव स्वरूपात ठेवली गेली असून रोख रक्कम रु.५,२००/- मात्र रक्कम महाविद्यालयातील विविध विषयांतील प्राध्यापकांकडून रोखीच्या स्वरूपात प्राप्त होते. याप्रसंगी या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक, मान्यवरांचा परिचय, सूत्रसंचालन प्रा. डॉ. सतिष मोरे तर आभार प्रदर्शन प्रा. डॉ. दिलीप महाजन (समन्वयक, पुरस्कार व शिष्यवृत्ती वितरण समिती) यांनी केले.

या चालु २०२४-२५ शैक्षणिक सत्रात महाविद्यालयाकडून एकूण ५७ गुणवंत , हुशार , गरजू नियमित, होतकरू, अभ्यासू विद्यार्थ्यांना एकूण रोख रक्कम रु. २०,७३४ /- मात्र पुरस्कार व शिष्यवृत्ती स्वरूपात प्रदान करण्यात आली .

प्रा. डॉ. दिलीप महाजन

(समन्वयक)

पुरस्कार व शिष्यवृत्ती वितरण समिती

प्रा. डॉ. सतीश मोरे

(सहसमन्वयक)

पुरस्कार व शिष्यवृत्ती वितरण समिती

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३३

विद्या २०२४-२५

ENVIRONMENT STUDIES

पर्यावरण शास्त्र व नेचर क्लब अहवाल

मानव व पर्यावरण यांचे नाते सुमारे ४५०० दशलक्ष वर्षांपासून असले तरी त्यांचा विकास पूर्णपणे झाला असे आपणास म्हणता येणार नाही. प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्षपणे मानव हा पर्यावरणावर तर पर्यावरण हे मानवावर अवलंबून आहे असे म्हटल्यास वावगे होणार नाही. परंतु सध्या स्थितीमध्ये मानव व पर्यावरण एकाच तराजूची दोन पारडे आहेत हे दोन पारडे असंतुलित आहेत. याचे कारण म्हणजे मानवाने सध्याच्या संगणक युगात आपली केलेली प्रगती आणि ही प्रगती करताना मोठ्या प्रमाणात निसर्गाचा न्हास घडून आणलेला आहे.

आपला विकास करतांना मानवाने अत्यंत निर्दयीपणे पर्यावरणाचा न्हास घडून आलेला आहे. जर मानवाला त्यांच्या समस्या त्यांच्यातील गुणदोष सवयी राहणीमान वागणूक या सर्वांचा अभ्यास करायचा असेल तर सर्वप्रथम पर्यावरणाचा अभ्यास करणे अगत्याचे आहे म्हणूनच या अनुषंगाने विद्यार्थ्यांना पर्यावरणाची सखोल ज्ञान मिळावे यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (एनएचई) महाविद्यालयीन स्तरावर सर्व शाखांसाठी पर्यावरण शास्त्र हा विषय सर्व विद्यापीठांमध्ये २००४-०५ पासून अनिवार्य करण्यात आला आहे. संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठाने बी.ए. भाग-२ व बी.कॉम. भाग-२ या वर्षासाठी पर्यावरण शास्त्र हा विषय अनिवार्य केला आहे. या विषयामुळे महाविद्यालयीन युवा पिढीमध्ये पर्यावरणाबद्दल आस्था व जाणीव निर्माण होते व पर्यावरणीय समतोल राखण्यासाठी उपाययोजना कशा व कोणत्या केल्या पाहिजे जेणेकरून आपण ज्या पर्यावरणामध्ये राहतो ते पर्यावरण दूषित करण्याचे धाडस आपण करणार नाही परिणामतः पर्यावरणाचे सकारात्मक दृष्टिकोनातून जतन करण्याचा प्रयत्न हा विद्यार्थी करतील. पर्यावरण शास्त्र या विभागामार्फत वर्षभर कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यासाठी एकूण वीस विद्यार्थ्यांचानेचर क्लब स्थापन करण्यात येतो या क्लबच्या मार्फत वेगवेगळ्या उपक्रमांचे आयोजन केल्या जाते. यामध्ये २० विद्यार्थ्यांचे एक चमू वर्षभरातील विविध पर्यावरणीय उपक्रम करण्यासाठी निवडण्यात आला.

तसेच विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालय परिसरामध्ये पर्यावरणीय बाग तयार केली व त्या बागेमध्ये माती व शेणखत यांचा वापर करून आंब्याचे कोयीचे रोपण करून आंब्याचे रोपटे तयार केली. नेचर क्लब मार्फत अनेक एक्टिव्हिटीज महाविद्यालयामध्ये राबवल्या जातात ज्यामुळे पर्यावरणाबद्दल विद्यार्थ्यांच्या मनात भावना निर्माण होऊन विद्यार्थी पर्यावरणाचे रक्षण करण्यासाठी सजग व सुजान होण्यास मदत होते. या विषयांमध्ये पर्यावरण अभ्यासाची विद्याशाखीय स्वरूप, सामाजिक प्रश्न आणि पर्यावरण, मानवी लोकसंख्या आणि नैसर्गिक साधन संपदा, परिसंस्था, जैवविविधता आणि त्यांचे संवर्धन, पर्यावरण प्रदूषण आणि आपत्ती व्यवस्थापन तसेच शेत्र अभ्यास इत्यादी प्रकरणाचा समावेश केला आहे त्याच दृष्टिकोनातून, क्षेत्रीय अभ्यासाच्या दृष्टीने आदरणीय प्राचार्य यांच्या पूर्वपरवानगीने आणि मार्गदर्शनाखाली दिनांक २८ व २९ नोव्हेंबर २०२४ रोजी या दोन्ही वर्गांची पर्यावरणीय अभ्यास सहल ही बीड जिल्ह्यातील कपिलधार, नारायण गढ, आंबाड

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३४

विद्या २०२४-२५

देवी ,तसेच समाजसेवक माननीय नागरगोजे उभयंतानी स्थापन केलेल्या अनाथ मुलांचे हक्काचे घर शांतिवन अशा विविध ठिकाणी पर्यावरणीय सहलीच्या निमित्ताने विद्यार्थ्यांना नेण्यात आले.

यासर्व ठिकाणी विद्यार्थ्यांनी पर्यावरणीय अभ्यास करतानाच सामाजिक भावनेचा विचार हा जोपासवा व आपले समाजाप्रति असलेले नाते अधिक घट्ट करावे या जाणिवेतूनच त्यांना सामाजिक पर्यावरणाची माहिती देण्यात आली तसेच पर्यावरण व ऐतिहासिक शिल्पांचा सखोलपणे निरीक्षण केले त्यातूनच त्यांना पर्यावरणीय प्रोजेक्टबद्दल प्राथमरी डेटा कलेक्टकरता आला.त्याचा उपयोग विद्यार्थ्यांना पर्यावरणीय प्रोजेक्ट लिहिण्यामध्ये झाला. यासर्व ठिकाणी भेटी दिल्यानंतर पर्यावरणाबद्दल आपल्या मनात विद्यार्थ्यांच्या मनात आपुलकी जवळीकता तसेच पर्यावरणाची निगराखण्याची खबरदारी आपण घ्यावी ही भावना रुजण्यास मदत झाली. यासहलीमध्ये एकूण ३४ विद्यार्थी व विद्यार्थिनी सहभागी झालेत. या सहलीकरिता महाविद्यालयातील प्राध्यापक डॉ.सुरेश माळशीखरे, डॉ. सतीश मोरे, प्रो. दिलीप महाजन, प्रो. प्रफुल्ल गवई यांच्या मार्गदर्शनाखाली ही पर्यावरणीय सहल आयोजित केली गेली होती या अनुषंगाने विद्यार्थ्यांनी प्रकल्प अहवाल तयार करून घेतले.

—डॉ.सतीश मोरे

पदवीदान समारंभ - अहवाल

संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ आदेशान्वये सत्र २०२३ २४ बी.ए.व बी. कॉम. अंतिम वर्ष परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांचा दीक्षांत समारंभ दिनांक २/ ४ /२०२५ रोजी १० वाजता स्वामी विवेकानंद सभागृह येथे शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष मा. रामकृष्ण दादा शेठे तर विशेष अतिथी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे सचिव मा. प्रेमराजजी भाला तसेच स्वागताध्यक्ष प्राचार्य डॉ. सुभाष झा.गव्हाणे यांच्या उपस्थितीत संपन्न झाला आहे .यावेळेस विद्यापीठ प्राधिकरणावर कार्यरत असलेले डॉ प्रफुल्ल गवई सदस्य मराठी अभ्यास मंडळ,प्रा.डॉ.सुभाष राऊत,वाणिज्य अभ्यास मंडळ, प्रा. डॉ.बाळकृष्ण इंगळे सदस्य वाणिज्य अर्थशास्त्र अभ्यास मंडळ, प्रा. डॉ. विजय वाकोडे सदस्य अर्थशास्त्र अभ्यास मंडळ, प्रा. डॉ.अनिल पुरोहित सदस्य व्यवसाय व वाणिज्य अभ्यास मंडळ, प्रा. डॉ. सुरेश माळशीखरे सदस्य इतिहास अभ्यास मंडळ बहिणाबाई चौधरी मराठवाडा विद्यापीठ जळगाव, प्रा. डॉ. केदार ठोसर सल्लागार सदस्य रा.से.यो.तसेच प्रा. डॉ. नागेश गायकवाड प्रा.डॉ.उल्हास ब्रम्हे उपस्थित होते यावेळी प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे यांनी पदविकांशींना शपथ दिली व त्यानंतर विद्यार्थ्यांना पदवी देऊन सन्मानित करण्यात आले. मा. रामकृष्णदादा शेठे यांनी अध्यक्षीय मनोगत व्यक्त करताना तरुणांनी उत्तम नागरिक होऊन देशसेवक करावी असे आव्हान विद्यार्थ्यांना केले याप्रसंगी सूत्रसंचालन प्रा मनीष पालवे यांनी केले तर प्रास्ताविक परिचय प्रा. डॉ.प्रफुल्ल गवई तर आभार प्रदर्शन प्रा. डॉ. उल्हास ब्रम्हे यांनी मानले.

— प्रा.डॉ.प्रफुल्ल गवई

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३५

विद्या २०२४-२५

जयंती व पुण्यतिथी समिती शैक्षणिक

जयंती व पुण्यतिथी समिती शैक्षणिक सत्र २०२४-२५ मध्ये महापुरुषांच्या जयंती व पुण्यतिथी कार्यक्रम महाविद्यालयांमध्ये मोठ्या प्रमाणात घेण्यात आल्या यामध्ये महापुरुषांचे विचार महाविद्यालयीन शिक्षण घेत असतानाच विद्यार्थ्यांना माहिती करून देणे व त्यांच्या विचारावर चालण्यासाठी विद्यार्थ्यांना प्रवृत्त करणे या उदात्त हेतूने महाविद्यालयांमध्ये दरवर्षी विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येते यामध्ये पुढील कार्यक्रम घेण्यात आले राजर्षी शाहू महाराज जयंती, लोकमान्य बाळ गंगाधर टिळक पुण्यतिथी, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे जयंती, डॉ. रंगनाथन जयंती, डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन व श्री चक्रधर स्वामी जयंती, पंडित दीनदयाल उपाध्याय जयंती, महात्मा गांधी जयंती, लालबहादूर शास्त्री जयंती, भारतरत्न डॉ. ए.पी.जे.अब्दुल कलाम वाचन प्रेरणा दिन, सरदार वल्लभभाई पटेल जयंती, संविधान दिन, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर महापरिनिर्वाण दिन, संत गाडगेबाबा पुण्यतिथी, सावित्रीबाई फुले जयंती, वैकुंठवासी मामासाहेब दांडेकर कृतज्ञता दिन, स्वामी विवेकानंद जयंती, राष्ट्रमाता जिजाऊ मासाहेब जयंती, नेताजी सुभाष चंद्र बोस जयंती, हिंदू हृदय सम्राट बाळासाहेब ठाकरे जयंती, छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती, संत रविदास महाराज जयंती, संत गाडगेबाबा जयंती, महात्मा फुले जयंती, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती, छत्रपती संभाजी महाराज जयंती, स्वातंत्र्यवीर सावरकर जयंती, तसेच शिवराज्याभिषेक दिन या महापुरुषांच्या जयंती व पुण्यतिथी निमित्त महापुरुषांच्या प्रतिमेचे पूजन, महापुरुषांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण, ग्रंथालयामध्ये वाचन प्रेरणा दिनानिमित्त पुस्तक प्रदर्शनी तसेच महावाचन चळवळ सोबतच छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती निमित्त वक्तृत्व स्पर्धा संत गाडगेबाबा जयंती व पुण्यतिथी दिनानिमित्त ग्राम स्वच्छता अभियान डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांच्या जयंतीनिमित्त शिक्षक दिनाचे औचित्य साधून महाविद्यालयामध्ये स्पर्धा परीक्षेची तयारी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना स्पर्धा परीक्षा पुस्तक भेट स्वरूपात देण्यात आले सोबतच ऐतिहासिक वेशभूषा स्पर्धा अशा अनेक कार्यक्रमाने महापुरुषांना अभिवादन करण्यात आले या कार्यक्रमांमध्ये कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन कार्यक्रमाची तयारी करणे कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन तसेच आभार प्रदर्शन अशा विविध जबाबदाऱ्या विद्यार्थी पूर्ण करतात अशा विविध कार्यक्रमांनी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉक्टर सुभाषजी गव्हाणे यांच्या मार्गदर्शनामध्ये महाविद्यालयात महापुरुषांना अभिवादन करून आदरांजली अर्पण केली जाते.

प्रा मनीष उमाकांत पालवे

समन्वयक जयंती व पुण्यतिथी समिती

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३६

विद्या २०२४-२५

नॅक अहवाल

एप्रिल २०२३ पासून माझ्याकडे नॅक समन्वयक म्हणून जबाबदारी आहे. तर ती यशस्वी पणे सांभाळून आपल्या महाविद्यालयाला नॅकचे चांगल्या दर्जाचे मानांकन प्राप्त करून देण्याचा माझा प्रयत्न होता. मी तेव्हापासूनच महाविद्यालयाचे असेसमेंट करण्यासाठी काम सुरू केले होते. त्या अनुषंगाने दि. २९ व ३० जुलै २०२४ ला आपल्या महाविद्यालयाला NAAC टीम ने भेट दिली होती. त्यांच्या अहवालाच्या आधारावर आपल्याला मागील NC CGP (2.23) मध्ये ०.१३ ने वाढ होऊन, NAAC ऑफिस ने B' ग्रेड कायम ठेवून 2.36 CGP सह मानांकन दिले आहे. त्यानंतर दि. १५ जानेवारी २०२५ ला सत्र २०२३-२४ चा QR सबमिट केला होता, तो त्यांनी स्वीकारला सुद्धा आहे.

– समन्वयक

प्रा.डॉ.नागेश गायकवाड

मुक्त विद्यापीठ अहवाल

विद्यापीठ अनुदान आयोग नवी दिल्ली मान्यताप्राप्त आणि महाराष्ट्र शासनाच्या विधिमंडळात पारित झालेल्या कायद्याने स्थापन झालेल्या, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ नाशिक हे भारतातील दुसऱ्या क्रमांकाचे मुक्तविद्यापीठ असून कॉमनवेल्थ ऑफ लर्निंग कॅन्डा या आंतरराष्ट्रीय संस्थेने गौरविलेले विद्यापीठ आहे. पृथ्वी फिरत आहे जगधावते आहे आणि घड्याळ्याच्या काट्यावर आणि प्रत्येक व्यक्ती सुद्धा धावत आहे, जगण्यासाठी शिक्षण घेण्यासाठी प्रगती करण्यासाठी आणि यशाचे शिखर काबीज करण्यासाठी जीवाचे रान करून पळतो आहे, कधी त्याला हवा असलेल्या त्याच्या वाटा भेटतात तर कधी तो नुकताच पुढे आलेल्या वाटेवरून चालू लागतो, आयुष्यात पाहिलेली आणि पडलेली स्वप्ने आणि महत्वाकांक्षा पूर्ण होतातच असे नाही, पण जीवन मात्र पुढे पुढे चालले असते ते प्रत्येकाला कधी हसवतात तर कधी रडवतं संपूर्ण समाज सुशिक्षित झाला पाहिजे जीवनातील अंधार दूर होऊन समाजातील प्रत्येक घटक आकडे प्रकाश पोहोचला पाहिजे या उद्देशाने महाविद्यालयाच्या अभ्यास केंद्राची स्थापना करण्यात आली आहे. या अभ्यास केंद्रावर बी.ए., बी. कॉम., एम. ए. मराठी व इतिहास, एम. कॉम. हे अभ्यासक्रम राबविले जातात. केंद्रप्रमुख म्हणून प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे हे काम पाहतात, केंद्रसंयोजक म्हणून प्रा. डॉ. नागेश गायकवाड, तर केंद्र सहाय्यक म्हणून श्री भागवत झगरे व श्री सुरेश कांबळे हे काम पाहतात.

– समन्वयक

प्रा.डॉ. नागेश गायकवाड

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३७

विद्या २०२४-२५

करिअर कट्टा व स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र अहवाल

करिअर कट्टा व स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र अहवाल (२०२४ - २५)

चालू शैक्षणिक वर्षामध्ये दिनांक ६ ऑगस्ट २०२४ रोजी करिअर कट्टा आणि स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने करिअर कट्टा विद्यार्थी संवाद उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते.

येणाऱ्या काळामध्ये विद्यार्थ्यांना स्पर्धेमध्ये टिकून राहायचे असेल तर त्यासाठी वेगवेगळ्या प्रकारच्या स्पर्धा परीक्षांची तयारी कशी करायची यासाठीच महाराष्ट्र माहिती सहायता केंद्राचे अध्यक्ष मा. यशवंत शितोळे सर यांनी विद्यार्थ्यांना सखोल मार्गदर्शन केले.

करिअर कट्टा या उपक्रमाच्या अंतर्गत दररोज आयएस आपल्या भेटीला, उद्योजक आपल्या भेटीला, वेगवेगळ्या प्रकारचे कोर्सेस, इंटरशिप प्रोग्राम्स, फॉरेन लॅंग्वेज कोर्सेस इत्यादींचे आयोजन केले जाते. महाविद्यालयातील सर्वच विद्यार्थ्यांनी करिअर कट्टा या उपक्रमा मध्ये सहभाग नोंदवावा आणि या कार्यक्रमाचा लाभ घ्यावा असे आवाहन शितोळे सर यांनी केले.

कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे सर उपस्थित होते. तर प्रमुख अतिथी म्हणून जी एस कॉलेज खामगाव येथील प्राचार्य डॉ. धनंजय तळवणकर सर उपस्थित होते. या कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांसोबतच श्री शिवाजी महाविद्यालय चिखली येथील करिअर कट्टा उपक्रमाचे विद्यार्थी देखील उपस्थित होते.

या कार्यक्रमासाठी एकूण ८२ विद्यार्थी उपस्थित होते.

कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा. डॉ. विजय वाकोडे करिअर कट्टा समन्वयक यांनी तर आभार प्रदर्शन डॉ. शरद पवार श्री शिवाजी महाविद्यालय चिखली यांनी केले.

समन्वयक

प्रा.डॉ. नागेश गायकवाड

प्रा.डॉ.विजय वाकोडे

ऑटि रॅगिंग समिती अहवाल

दिनांक १६ ऑगस्ट २०२४ रोजी महाविद्यालयात Ragging: Menas या विषयावर कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले. याप्रसंगी पॉवर पॉईंट व्दारा विद्यार्थ्यांचे उद्बोधन करण्यात आले.

उल्हास वि.ब्रम्हे
समन्वयक

प्रा. दिलीप महाजन
सदस्य

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३८

विद्या २०२४-२५

IQAC अहवाल

आपल्या महाविद्यालयात नॅक ऑफिस बेंगलोर मार्फत मूल्यांकन करून घेण्यासाठी वर्ष २००४ पासून IQAC (Internal Quality ssurance Cell) ची स्थापना केलेली आहे. या IQAC च्या प्रयत्नाने आज पर्यंत आपल्या महाविद्यालयाने नॅक असेसमेंटच्या ३ सायकल पूर्ण केलेल्या आहेत. २००४ या वर्षी झालेल्या नॅक मध्ये आपणाला B+' (Score 76.00) असा ग्रेड मिळाला होता. त्यानंतर २०१५ मध्ये B' (CGP 2.23) असा ग्रेड मिळाला. त्याच्या ९ वर्षांनंतर आपण २०२४ मध्ये नॅकला सामोरे गेलो. आपले असेसमेंट इयर २०१८-१९ ते २०२२-२३ असे पाच वर्षे होते. आपणाला मागचा इ' ग्रेड कायम ठेवून मागील CGP मध्ये ०.१३ ने वाढ करून (CGP 2.36) याप्रमाणे मानांकन देण्यात आले. माझ्याकडे एप्रिल २०२३ ला IQAC समन्वयक म्हणून पदभार देण्यात आला आणि लगेच नॅक असेसमेंटच्या कामाला सुरुवात करण्याचे आदेश देण्यात आले. त्या अनुषंगाने मी कामाला सुरुवात केली. सर्वप्रथम मी नॅक असेसमेंट चा संपूर्ण अभ्यास केला. एप्रिलच्या शेवटी सर्व क्रायटेरिया प्रमुख व त्यातील सभासदांना नॅक असेसमेंट साठी असणारे मॅन्युअल समजावून सांगितले. सातही क्रायटेरिया प्रमुखांच्या त्यांच्या क्रायटेरिया संदर्भात माहिती असलेल्या फाईल हस्तांतरित केल्या. क्रायटेरिया प्रमुखांच्या एक महिन्याच्या अभ्यासानंतर, जूनच्या सुरुवातीला क्रायटेरिया नुसार बैठका घेऊन नॅकच्या कामाला सुरुवात केली.

पाच वर्षांच्या कामकाजाचे पूर्ण अहवाल तयार करणे थोडे अवघड होते. परंतु सर्वांच्या परिश्रमाने जानेवारी २०२४ पर्यंत सर्व अहवाल तयार झाले. त्या आधारावर दिनांक १८ जानेवारी २०२४ ला IIQ (Institutional Information for Quality assessment) सबमिट केला. फेब्रुवारी च्या पहिल्या आठवड्यात तो स्वीकारला गेला. तेथून ४५ दिवसांच्या आत SSR (Self Study Report) भरणे बंधनकारक असल्यामुळे आम्ही ४० दिवसांच्या आतच मार्चमध्ये तो सबमिट केला. त्यानंतर त्यांनी लगेच स्टुडंट सॅटिस्फॅक्शन सर्वे ला सुरुवात केली, आम्ही तो यशस्वी पूर्ण केल्यामुळे आपला SSR (Self Study Report) स्वीकारला गेला. शेवटी २९ व ३० जुलै २०२४ ही NC Visit ची दिनांक निश्चित होऊन त्यानुसार Visit ही झाली. या समितीमध्ये अध्यक्ष म्हणून डॉ. रवींद्र दंडेबोईना (माजी कुलगुरू, उस्मानिया विद्यापीठ, हैदराबाद, तेलंगना) Member Coordinator डॉ. संजय कुमार सिंह (प्राध्यापक, गुवाहाटी विद्यापीठ, गुवाहाटी, आसाम) आणि सदस्य म्हणून डॉ. पुष्पा सावदती (आधिष्ठाता, सेंट्रल युनिव्हर्सिटी, कर्नाटका) हे होते. त्यांनी दोन दिवस मूल्यमापन करून आपणाला मागचा इ ग्रेड कायम ठेवून CGP मध्ये ०.१३ ने वाढ करून CGP 2.36 याप्रमाणे मानांकन दिले. मूल्यांकन प्रसंगी आपल्या जमेच्या बाजू व उणिवा -Criteria 1- Curricular spectrs आपल्या महाविद्यालयातील १३ प्राध्यापकांपैकी ६ प्राध्यापक विद्यापीठाच्या अभ्यास मंडळावर असून २ प्राध्यापक इतर विद्यापीठाच्या अभ्यास मंडळावर असणे आपल्यासाठी जमेची बाजू होती.

परंतु अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त आपल्या विद्यार्थ्यांना इतर डऑन कोर्स केवळ दोनच असल्यामुळे या प्रश्नांमध्ये आपणाला शेवटचा ग्रेड पॉईंट मिळाला. ही उणीव भरून काढण्यासाठी आम्ही सत्र २०२४-२५ पासून दरवर्षी दोन विषयाचे डऑन कोर्स सुरू केले आहेत. Criteria 2- Teaching - Learning and Evaluation या क्रायटेरियामध्ये आपणाला एकूण गुणांकन चांगले झाले आहे. जमेची बाजू म्हणजे आपल्या महाविद्यालयात नियमित तासिका होतात. विद्यार्थ्यांचे नियमित मूल्यांकन केले जाते व अध्यापनात खडबडात वापर केला जातो.

परंतु अभ्यासक्रम तयार करण्याचे काम केवळ विद्यापीठ करत असल्यामुळे, कोर्स आऊटकम्स आणि प्रोग्राम आऊटकम्स संदर्भात आपणाला कोणतेही अधिकार नसल्यामुळे, या ठिकाणी आपल्याला गुण कमी मिळालेले आहेत. परंतु आनंदाची बाब म्हणजे येणाऱ्या नवीन प्रणाली मध्ये महाविद्यालयातून हा भाग वगळण्यात आला आहे. Criteria 3-

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

३९

विद्या २०२४-२५

Research Innovation and Extension या क्रायटेरियामध्ये आपणाला एका प्रश्नात गव्हर्नमेंट ची रिसर्च ग्रँड बंद झाल्याने शून्य गुण मिळाले आहेत. मात्र इतर प्रश्नात रिसर्च पेपर १३२ व बुक २४ असे चांगले असल्यामुळे चांगले गुण मिळाले आहेत आणि आपले सर्व रिसर्च पेपर मान्य केले हे आपणासाठी भूषणवाह आहे. चेण मध्ये सुध्दा ५०% पर्यंत गुण मिळू शकले. परंतु या प्रश्नात अजूनही चेण वाढवून त्यांना ऍक्टिव्ह मोडमध्ये आणणे खूप गरजेचे आहेत. त्या दृष्टीने आम्ही प्रयत्न सुद्धा सुरू केले आहेत.

Criteria 4-Infrastructure and Learning Resources या क्रायटेरियामध्ये आपणाला भौतिक सुविधा बऱ्यापैकी असल्याने चांगले गुण मिळाले आहेत. परंतु लायब्ररी मधील डिजिटल टेक्नॉलॉजी ओल्ड झाल्यामुळे व मॅनस वरील आपला खर्च अगदी नगण्य असल्यामुळे, या क्रायटेरियात आपले गुण कमी झाले आहेत. तसेच स्मार्ट बोर्ड ची सुद्धा शिफारस केलेली आहे.

Criteria 5- Student Support and Progression या क्रायटेरियामध्ये विद्यार्थ्यांच्या विकासासाठी असलेली सपोर्ट सिस्टीम चांगली असल्याचे नमूद आहे. परंतु आपल्या महाविद्यालयातून पदवी घेऊन बाहेर पडणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे पुढे शिक्षण घेणे अथवा नोकरी लागण्याचे प्रमाण खूपच अत्यल्प असल्यामुळे, या क्रायटेरियात आपणाला खूपच कमी गुण मिळाले आहेत. त्या दृष्टीने आपण विद्यार्थ्यांना पुढील उच्च शिक्षणासाठी प्रोत्साहित करत असून प्लेसमेंट सेलच्या माध्यमातून त्यांना प्लेसमेंट देण्यासाठी सुद्धा प्रयत्नशील आहोत.

Criteria 6- Governance, Leadership and Management या क्रायटेरियात नेतृत्वाशी निगडित बाबी असल्यामुळे माननीय व्यवस्थापन, प्राचार्य व खट्टा चा रोल महत्त्वपूर्ण आहे. यात शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांच्या विकासासाठी असलेल्या योजना व त्या अनुषंगाने प्रयत्न याला आणखी वाढविण्याची आवश्यकता आहे. तसेच पाच वर्षांचा प्लॅन करून तो कृतीत उतरविण्यासाठी दरवर्षी प्रयत्न करणे गरजेचे आहे. त्या अनुषंगाने नॅक ची नवीन पद्धती लाँच झाल्याबरोबर आपण आपला प्लान तयार करणार आहोत व त्यानुसार त्याची अंमलबजावणी सुद्धा करणार आहोत.

Criteria 7- Institutional Values and Best Practices या क्रायटेरियात आपणाला अपेक्षेपेक्षा कमी गुण मिळाले आहेत. त्याचे कारण आपण महाविद्यालयाची मूल्य व समाजाच्या जबाबदाऱ्या विद्यार्थ्यांना समजावून सांगण्यास आपले उपक्रम कमी पडले आहेत. शिवाय स्त्री-पुरुष समानतेच्या दृष्टीने आपणाकडे महिला शिक्षिका नसल्यामुळे सुद्धा परिणाम झाला आहे. याशिवाय बेस्ट प्रॅक्टिसेस पैकी एका बेस्ट प्रॅक्टिस मुळे आपले गुण कमी झाले आहेत. आपल्याकडे पर्यावरणीय दृष्टीने अजून काम अपेक्षित होते. तसेच महाविद्यालयाचा उल्लेखनीय उपक्रम म्हणून पालक संपर्क अभियान दाखवले होते. परंतु त्यामध्ये सुद्धा आपणाला आउटकम्स काय आले. त्यानुसार प्रयत्न करावे लागणार आहेत. नवीन प्रणाली मध्ये काय राहणार त्यानुसार त्याचे नियोजन करणार आहोत.

याप्रमाणे नॅक समितीने दिलेल्या अहवालाचे संक्षिप्त विश्लेषण असून त्यांनी केलेल्या शिफारशी पुढीलप्रमाणे आहेत. संस्थेच्या गुणवत्ता वाढीसाठी शिफारसीमहिला प्राध्यापक आणि महिला शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची तात्काळ भरती करा. ओबीई समर्थन आणि अंतर्गत मूल्यांकन श्रेणीसुधारित केले पाहिजे. शैक्षणिक विकास - उद्योग सहकार्य वाढवावे. अध्यापन आणि शिक्षण प्रक्रिया वाढविण्यासाठी संशोधन आणि विकासासाठी उडठ निधीची निर्मिती करावी. अधिक डिजिटल आणि आयसीटी आधारित वर्ग खोल्या आवश्यक आहेत. लायब्ररी सुविधा मजबूत करा आणि संस्थेचे डिजिटल ग्रंथालय तयार करा. विद्यार्थ्यांच्या नोंदणी आणि प्लेसमेंटवर अधिक भर द्या. कर्मचारी आणि विद्यार्थी सपोर्ट सिस्टम वाढवावी. अंतर्गत आणि बाह्य क्रीडा सुविधा श्रेणीसुधारित केल्या पाहिजेत. सॉफ्ट स्किल्स डेव्हलपमेंट वर्कशॉप्स, इंग्रजी कम्युनिकेशन स्किल्स सर्टिफिकेट कोर्स, आयसीटी सुविधा आणि सायबर सुरक्षा आणि नैतिक हॅकिंग सारखे संगणकीय कौशल्य कार्यक्रम यासारखे कौशल्य वाढविण्यासाठी उपक्रम मजबूत करा.

समितीने केलेल्या शिफारशी वर व आपल्याला गुण कमी मिळालेल्या घटकांवर आम्ही काम सुरू केले आहे. याशिवाय दरवर्षी नॅक ऑफिसला QR पाठवतो तो यावर्षी (२०२३-२४) आम्ही वेळेत आणि परिपूर्ण दि. १५ जानेवारी २०२५ ला सबमिट केला होता. तो नॅक ऑफिसने स्वीकारला सुद्धा आहे.

डॉ. विजय वाकोडे व डॉ. सतीश मोरे

सहसमन्वयक

डॉ. नागेश गायकवाड

समन्वयक

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

४०

विद्या २०२४-२५

जपानी भाषा अभ्यासक्रम

एस.पी.एम. स्व. तात्यासाहेब महाजन कला व वाणिज्य महाविद्यालय आणि बो ट्री फाउंडेशन, बुलढाणा यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक २८ ऑगस्ट २०२४ रोजी होकुसुईकाई ग्रुप , इबाराकी प्रदेश, जपान यांचेकडून महाविद्यालयात कॅम्पस इंटरव्यूचे आयोजन करण्यात आले होते. जे विद्यार्थी जपानी भाषा शिकत आहेत आणि ज्यांच्या जापनीज भाषेच्या एन ५, एन ४, तसेच एन ३ लेव्हल झालेल्या आहेत अशा विद्यार्थ्यांसाठी कॅम्पस प्लेसमेंटचे आयोजन करण्यात आले होते.

या कॅम्पस प्लेसमेंट मध्ये एकूण सात विद्यार्थ्यांची जपान मधील स्कॉलरशिप प्रोग्रॅम साठी निवड झाली. हा स्कॉलरशिप प्रोग्राम एकूण आठ वर्षांचा असून यामध्ये पहिल्या वर्षी जापनीज भाषेच्या अभ्यासक्रम विद्यार्थ्यांना जपान मधील ट्रेनिंग स्कूलमध्ये जाऊन पूर्ण करावा लागणार आहे. त्यानंतरची दोन वर्षे त्यांना कामाचे ट्रेनिंग दिले जाणार आहे. कामाच्या प्रशिक्षणाचा खर्च चौदा लाख येन , राहण्याचा व जेवणाचा खर्च सहा लाख येन, जापनीज भाषेचे ट्रेनिंग घेण्याचा खर्च तीन लाख येन इत्यादी खर्च विद्यार्थ्यांच्या स्कॉलरशिप प्रोग्राम मधून करण्यात येणार आहे. हे ट्रेनिंग पूर्ण झाल्यानंतर विद्यार्थ्यांना त्या ठिकाणी फुल टाइम जॉब ऑफर केला जाणार आहे.

या तीन वर्षांच्या ट्रेनिंग कालावधी मध्ये विद्यार्थ्यांना एक लाख दहा हजार येन (भारतीय रुपयांमध्ये जवळपास साठ हजार रुपये) महिन्याकाठी पार्ट टाइम जॉबचे मिळणार आहेत. तीन वर्षांनंतर परमनंट झाल्यानंतर तीन लाख येन ते तीन लाख दहा हजार येन (भारतीय रुपयांमध्ये एक लाख साठ हजार ते एक लाख सत्तर हजार रुपये) महिना विद्यार्थी प्राप्त करणार आहेत. या स्कॉलरशिप प्रोग्राम ची विशेष बाब म्हणजे निवड झालेल्या विद्यार्थ्यांना जपानचे परमनंट रेसिडेंट प्राप्त होणार असून त्यांचे कुटुंबीय सुद्धा ते सोबत घेऊन जाऊ शकतात अशी व्यवस्था करण्यात आली आहे. तसेच विद्यार्थ्यांना पाच वर्षांचा वर्क व्हिसा सुद्धा प्राप्त होणार आहे. दिनांक २८ ऑगस्ट २०२४ रोजी जवळपास दिवसभर चाललेल्या या कॅम्पस इंटरव्यूसाठी समाज कल्याण निगम जपानचे आणि होकुसुईकाई ग्रुपचे डायरेक्टर इतो कोऊइची, इबाराकी प्रदेश जपान येथील नर्सिंग कॉलेजचे प्रिन्सिपल इनोऊए सान आणि टीचर इमासे युकारी मॅडम महाविद्यालयात उपस्थित होत्या. महाविद्यालयातील अर्थशास्त्र विषयाचे प्राध्यापक डॉ. विजय वाकोडे हे अर्थशास्त्र विषयाच्या अध्यापना सोबतच जपानी भाषेचे प्रशिक्षण देखील कुठल्याही प्रकारची विद्यार्थ्यांकडून फी न घेता देतात. त्यांच्या अथक प्रयत्नातून आणि बो ट्री फाउंडेशन बुलढाणा यांच्या सहकार्यातून या जापनीज कंपनीची व्हिजिट महाविद्यालयात करण्यात आली. सकाळी नऊ ते दहा वाजेदरम्यान विद्यार्थ्यांनी या कॅम्पस इंटरव्यू साठी आपले रजिस्ट्रेशन केले. त्यानंतर बरोबर दहा वाजता जपानची टीम महाविद्यालयात उपस्थित झाली. दहा ते सव्वा दहा वाजेपर्यंत उद्घाटन पर कार्यक्रम संपन्न झाला.

त्यानंतर विषयाचे प्रास्ताविक आणि आलेल्या प्रमुख पाहुण्यांचा परिचय कार्यक्रमाचे समन्वयक प्रा. डॉ. विजय वाकोडे यांनी करून दिला. त्यांनी आपल्या प्रास्ताविकेमध्ये जपान हा एक सुखसंपन्न देश असून शिस्तप्रिय देश आहे. सद्यस्थितीत जपानमध्ये युवकांची संख्या कमी झालेली असून देशाच्या विकासासाठी त्यांना मोठ्या प्रमाणावर युवकांची आवश्यकता आहे. त्यामुळे आलेल्या संधीचा युवकांनी फायदा घ्यावा असे मत त्यांनी प्रकट केले. या कॅम्पस इंटरव्यूसाठी अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे उपस्थित होते. त्यांच्या हस्ते आलेल्या मान्यवरांचा शाल आणि बुके देऊन सत्कार करण्यात आला. जपानवरून आलेल्या मान्यवरांनी देखील जपान वरून आणलेल्या मिठाईचा बॉक्स प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे यांना प्रेझेंट म्हणून दिला. प्राचार्यांनी आपल्या अध्यक्षीय भाषणात जपान हा वृद्धांचा देश झाला असून त्या ठिकाणी युवकांना फार मोठ्या रोजगाराच्या संधी उपलब्ध आहेत.

मागील तीन महिन्यांपूर्वीच डॉ. विजय वाकोडे यांच्या मार्गदर्शनात महाविद्यालयातील चार विद्यार्थी जपानला प्लेस झाले आहेत. ते सद्यस्थितीत चांगल्या पगाराची नोकरी आणि सुखी आयुष्य जगत आहेत. महाविद्यालयातील अनेक विद्यार्थ्यांनी जापनीज भाषा अवगत करावी आणि अशा प्रकारच्या कॅम्पस इंटरव्यूला सामोरे जावे असे आवाहन केले. विचार मंचावर उपस्थित बो ट्री फाउंडेशनचे सचिव अमोल जाधव सर यांनी बो ट्री फाउंडेशनची भूमिका विशद केली. त्यामध्ये त्यांनी बो ट्री फाउंडेशन हे पे बॅक ट्रू सोसायटी या तत्त्वावर कार्य करते. विद्यार्थ्यांना जापनीज भाषेसोबतच इतर प्रकारच्या स्पर्धा परीक्षांसाठी देखील निशुल्क स्वरूपात मार्गदर्शन करते असे मत व्यक्त केले. त्यानंतर जापनीज कंपनीच्या टीमने पॉवर पॉइंट प्रेझेंटेशनच्या आधारे कॅम्पस इंटरव्यू

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

४२

विद्या २०२४-२५

ला आलेल्या विद्यार्थ्यांचे ट्रेनिंगच्या संदर्भात मार्गदर्शन केले. जपान वरून आलेल्या टीम समवेत औरंगाबाद येथील जपानी भाषेचे ट्रान्सलेटर म्हणून आगस्टीन कापसे उपस्थित होते. त्यानंतर उपस्थित असलेल्या विद्यार्थ्यांचे इंटरव्यू घेण्यात आले. या इंटरव्यू मध्ये नेहा इंगोले, श्रावस्ती जाधव, पुनम इंगळे, रितेश इंगळे, विकास गवई, स्वाती वाकेकर आणि सुनील चव्हाण या विद्यार्थ्यांची निवड झाली. एप्रिल २०२५ मध्ये हे विद्यार्थीजपानला ट्रेनिंग साठी जातील.

या कॅम्पस इंटरव्यूसाठी महाराष्ट्रातील पुणे, नागपूर, अमरावती, औरंगाबाद, जळगाव, वाशिम, खामगाव, बुलढाणा इत्यादी ठिकाणावरून नव्वद विद्यार्थी उपस्थित होते. या कॅम्पस इंटरव्यूचे यशस्वी आयोजन करण्यासाठी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष रामकृष्ण शेते, सचिव प्रेमराज भाला तसेच सर्व सन्माननीय संचालक मंडळ यांचे विशेष सहकार्य लाभले. या कार्यक्रमाला महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सुभाष गव्हाणे, बो ट्री फाउंडेशनचे सचिव अमोल जाधव सर, नॅक समन्वयक डॉ. नागेश गायकवाड, डॉ. सतीश मोरे, डॉ. सुभाष राऊत, डॉ. प्रफुल्ल गवई, डॉ. दिलीप महाजन, डॉ. सुरेश माळशिखरे, डॉ. प्रदीप बारड, प्रा. शैलेंद्र जैन, प्रा. मनीष पालवे, प्रा. संतोष काळे, प्रा. शरद रावे तसेच सर्व प्राध्यापक मंडळी, शिक्षकेतर कर्मचारी वृंद आणि विजय गवई, गौरव शिरसाठ अमोल गवई, शुभम वानखेडे, विनायक भानुसे, लक्ष्मी नाके, शितल शहाणे, कीर्ती खरात, तरनूम नवरंगी, कोमल घाडगे इत्यादी विद्यार्थ्यांनी मदत केली.

कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्राध्यापक डॉ. विजय वाकोडे यांनी तर आभार प्रदर्शन नेहा इंगोले यांनी केले. कार्यक्रमानंतर महाविद्यालयातील जवळपास सर्वच विद्यार्थ्यांनी जपान वरून आलेल्या टीम समवेत फोटोसेशन केले.

– समन्वयक
प्रा.डॉ.विजय वाकोडे

शि.प्र.मं.स्व.तात्यासाहेब महाजन
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, चिखली

४३

विद्या २०२४-२५